

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No 840-1938. Trib. Cluj, Sectia III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. NOVEMBER 3.
VIII. évfolyam, 292. szám.

Péntek

A béke gyors elérésére törek- szik a Szovjet-Unió

A szovjet külügyi népbiztosának beszéde
megerősítette Róma semlegességi helyze-
tét — Molotov beszédének külföldi vissz-
hangja — Nem szakadnak meg a finn-
orosz tárgyalások

Finnország távol tartja magát a nagy- hatalmak politikai célkitűzéseitől

(MOSZKVA.) (Tass.) Amint várni lehetett, Molotov beszéde nagy visszhangot keltett a nemzetközi sajtóban. A számottevő lapok ugyan pártállásuknak és ideológiai beállítottságuknak megfelelő hangon írják a szovjet külügyi népbiztos szavairól, de megállapítható, hogy valamennyi újság kimondottan békebeszédnek nevezi a nagy érdeklődéssel várt külügyi nyilatkozatot, mert abban azt a biztosítékot látják, hogy a Szovjet nem csak hogy nem keres sűrűdési felületeket, hanem ellenkezőleg, a gyors béke elősegítésére törekszik.

A befutott jelentésekből kiderül ugyanis, hogy Londonban Molotov szavait általában kedvezően fogadták, bár vannak lapok, amelyek azokat németbarát megnyilvánulásnak minősítik. A „Times” a következőket írja: — A Harmadik Birodalom jóvoltából Európa ügyeinek intézésében Moszkva feltűnően nagy befolyásra tett szert, amire a háború kitörése előtt alig lehetett számítani. Molotov ezt tegnapi beszédében azzal köszönte meg, hogy hangoztatta az erős német birodalom szükségességét, ami bizonyára nagyon kedvező benyomást tett Berlinre. Ugyanakkor azonban Molotov a másik oldal felé is tett olyan megállapításokat, amelyekből pártatlanságra is lehetne következtetni. Biztosat mondani azonban ez utóbbit illetően nem lehet, mert ahhoz tudni kellene, hogy Moszkva mit fog tenni a közeljövőben. Egyelőre minden jel arra vall, hogy semlegességre törekszik és ezzel nagyon megerősítette Róma pozícióját, mert az olasz kormány semlegességi törekvéseiben hatalmas segítő talál az orosz birodalomban is. Ha a semlegességre való törekvés őszinte, akkor Molotov szavait üdvözölni kell.

A „Manchester Guardian” ugyanakkor hangsúlyozza, hogy Molotov segíteni akart Németországon, amely a háború folytán nehéz helyzetbe került. Ennek ellenére is békebeszéd volt, amit Moszkvából hallottunk és ezért üdvözölni kell.

A brit kormány Molotov szavaival kapcsolatban még nem foglalt el hivatalos álláspontot és arra a Reuter iroda szerint nem is kerülhet csak akkor sor, ha a kabinet a hivatalos szöveget már áttanulmányozta.

A francia lapok is ugyszólván teljes terjedelmében közlik a beszédet. A „Temps” úgy véli, hogy

Molotov ugyan több olyan nyilatkozatot tett, amelyből a tartós német-orosz együttműködésre való törekvés célzata olvasható ki, de a külügyi népbiztos nem mulasztotta el az oldalgására jelentkező lehetőségeket sem akkor, amikor az ideológiai kérdést vetette fel. Ebben a részben ugyanis teljesen nyílt az utalás az antikomintern paktumra, amelyet annak idején Berlin, Róma és Tokió megkötöttek és amelyet Moszkva érthetően rossz néven is vett.

A „Populaire” szerint

Molotov sehol sem tett beszédében célzást arra, hogy Oroszország beleavatkozna Németország mellett a háborúba. Azok a remények tehát, amelyeket Berlinben ez ügyben tápláltak, egyelőre kielégítetlenek maradtak. A Szovjet semleges akar maradni, vagy legalább is katonailag az, ami érthető is, mert az utóbbi idők hatalmas politikai sikereit nem hajlandó kockára tenni.

Hasonlóképpen írnak a többi francia lapok is, amelyek hangsúlyozzák, hogy a francia birodalom közvéleménye

Molotov beszédének visszhangja Németországban

(BERLIN.) (Rador.) A DNB jelenti a következőket: Német politikai körökben Molotov beszédének és a külügyi népbiztos határozott magatartása rendkívül mély benyomást keltett. Német felfogás szerint a beszéd önmaga helyett is szólt és következképpen nincs szükség semmiféle külön megjegyzésre, vagy méltatásra. A német lapok és politikai körök is egyöntetűen hangsúlyozzák azt az összhangot, mely Németország és a Szovjetunió politikai célkitűzései között van.

ANGOL SAJTÓVÉLEMÉNY MOL-
LOTOV BESZÉDÉRŐL

(LONDON.) (Rador.) Az összes angol lapok nagy elégtétellel állapítják meg, hogy Molotov beszédéből kiviláglik az az elhatározás, miszerint a Szovjetunió semleges marad. A „Daily Telegraph” ezt írja: Molotov beszédéből kivilág-
lott, hogy a Szovjetunió a jelenlegi helyzetet csak a maga javára akarja kihasználni, nem pedig Németország érdekei javára és a Szovjetunió továbbra is semleges marad. A „Daily Mail” szerint a németeknek Molotov beszéde után ki kell ábrándulniuk, mert a be-

kedvezően fogadta a moszkvai nyilatkozatot.

Itáliában nagyon tartózkodóan írnak Molotov beszédéről. Látszik, hogy a sajtó be akarja várni a fasiszta kormány hivatalos állásfoglalását. Addig is ugyszólván megjegyzésmentesen közlik a beszédet, amelyet általában megnyugtatónak jellemeznek. Részletesen ismertetik Molotov szavait a német újságok. A „Völkischer Beobachter” azt írja, hogy

a szovjet külügyi népbiztos helyesen ítélte meg azokat az okokat, amelyek a jelenlegi háborús feszültséget előidézték. Molotov azt is tisztán látja, hogy a versaillesi rendszer visszatérése nem hogy nem hozhat végleges rendezést, ellenkezőleg, csak újabb bonyodalmak szülője lenne. Ez az, amiért Németország is tovább folytatja a küzdelmet.

A „Nachtausgabe” azt mondja, hogy

Molotov beszéde megnyilatkozás volt a német-orosz együttműködés jegyében. Angliában és Párisban hiába vigasztalják magukat azzal, hogy a szovjet népbiztos semlegességre szólította fel a fasiszta kormányt, mert hiszen ez volt a célja Németországnak is, amikor egyenesen kijelentette, hogy katonai küzdelmeit egymaga kívánja a végsőig folytatni. Abból, hogy Róma nem avatkozott bele a küzdelembe, a Harmadik Birodalomnak semmi kára nem volt és nem is lesz, mert katonailag elég erős ahhoz, hogy a végső győzelmet is biztosítani tudja magának.

Az „Angriff” szerint

a Harmadik Birodalom nem csatlódott a beszédhez.

A török sajtó kommentárjai aggodalmaskodók. A lapok a beszéd egyes részeit különösnek minősítik, de még nem vontak le végső következtetéseket azokból.

összes európai problémák közül legelső sorban a finn-orosz kérdés foglalkoztatja. A lapok hosszú hasábkokon keresztül tárgyalják a finn delegáció immár harmadszori moszkvai útját és meglehetősen bizakodással ítélik meg a helyzetet. A „Svenska Dagbladet” azt írja, hogy

a finn probléma most már európai kérdéssé nőtte ki magát és Paasikivi nem csak Helsinki, de az egész Osló-államsoport nevében tárgyal. Ez mindenesetre olyan erős kölcsönöz neki, hogy habozás nélkül közölheti kormányja végleges álláspontját. Ennek ellenében alig remélhető, hogy a kérdésben ezen a héten döntés történhessék, mert a Szovjet bizonyára kísérletet tesz a maga álláspontjának elfogadtatására.

Ugyancsak Stockholmból jelentik, hogy Paasikivit ezuttal hivatalosan is fogadni fogják, ami azt jelenti, hogy a pályaúdvart a finn zászlókkal is kiékesítik és meg fog jelenni a fogadtatáson Potemkin helyettes külügyi népbiztos is.

MIÉRT KÉSNEK A FINN-OROSZ TÁRGYALÁSOK?

(HELSINKI.) (Rador.) A DNB távirati hivatal jelenti a következőket. Molotov orosz külügyi népbiztosnak a legfőbb szovjet-tanács ülésén elmondott beszéde szövegének hivatalos nyilvánosságra hozatala után Finnország külügyminisztere nyilatkozatot adott a sajtónak, amelyben kijelentette, hogy maga a szovjet volt az, amely kívánta a Finnországgal való tárgyalások megindítását azokban a kérdésekben, amelyeket Molotov most beszédében felsorolt. A Szovjetunió kívánságainak nyilvánosságra hozatalával a szovjet-kormány most teljesen új helyzetet teremtett. Kétségtelen, hogy ezeknek a tárgyalásoknak a nyilvánosságra való hozatalával az orosz-finn tárgyalások menetét késleltették.

FINNORSZÁG BIZIK AZ ORO- SZOKKAL KÖTÖTT MEGNEM- TÁMADÁSI EGYEZMÉNYBEN

(HELSINKI.) (Rador.) A finn távirati iroda jelentése szerint Molotov beszéde, amelyben a szovjetnek Finnország irányában támasztott igényeit ismertette, új helyzetet teremtett. A finn külügyminiszter hangsúlyozta annak idején, hogy Finnország a maga részéről minden lehető megtett, minden külső nyomás nélkül, hogy teljesítse a szovjet javaslatokat Leningrád védelme érdekében. Finnország reméli, hogy a Szovjetunió tiszteletben fogja tartani ezt a meg nem támadási egyezményt, amely a két ország között az 1945. évig van érvényben.

A SVÉDEK ELFOGADHATAT- LANOKNAK MINŐSÍTIK A SZOVJET KÖVETELÉSEIT

(STOCKHOLM.) (Rador.) A Stefani olasz távirati iroda Molotov beszédével kapcsolatosan megjegyzi, hogy a beszédnek az a része, amely az orosz-finn véleménykülönbséget érintette, svéd politikai körökben nem a legjobb benyomást tette. Svéd felfogás szerint azok a javaslatok, amelyeket a Szovjet tett Finnországnak, károsak Finnország függetlenségére, követke-

zésekpen károsak és hátrányosak az összes északi államok részére. Svéd körökben a Szovjet javaslatát tehát elfogadhatatlannak minősítik.

AZ AMERIKAI KÜLÜGYI ÁLLAMTITKÁR VÉLEMÉNYE

(WASHINGTON.) (Rador.) A Havas távirati iroda jelenti a következőket: Az újságírók kérdést intéztek Hull külügyi államtitkárhoz: mi a véleménye Molotov beszédéről? A válasz szerint a beszéd nem szorult semmiféle magyarázatra. Hull felfogása szerint teljesen érthető és megengedett, hogy valamely olyan állam vagy nemzet, amely semleges, közbelépjen a béke megteremtése és megtartása érdekében. Egyébként a külügyi államtitkár tartózkodott minden részletesebb megjegyzéstől vagy bírálatától Molotov beszédével kapcsolatban.

BELONISSIÁBAN IS ÁTTÉRTÉK A SZOVJET-RENDSZERRE

(MOSZKVA.) (Tass.) A szovjet sajtó hosszú cikkekben foglalkozik a Bialystokban megtartott fehér orosz nemzetgyűlés határozataival. Az ujonnan összehívott nemzetgyűlés ugyanis egyhangúlag kimondotta, hogy áttért a szovjet rendszerre és így szerves egységé válik a Szovjetunióval, amely átveszi a védelmet új határok felett. A Pravda közli a nemzetgyűlés sürgönyét, amelyben annak tagjai köszönetüket fejezik ki a Sztalinnak és a vörös hadseregnek, hogy az egyesülést lehetővé tették.

FRANCIA TENGERI HÁBORUS MÉRLEG

(PÁRIS.) (Havas.) A francia admirális hivatalos jelentése szerint Franciaország a tengeri háború folyamán eddig mindössze 6 gőzöst veszített 41.000 tonna tartalommal. Ezzel szemben 4 német hajót szűlyesztett el 19 ezer tonna tartalommal. Az effektív veszteség tehát 22.000 tonna, amely lényegtelen percentszáma a francia kereskedelmi flottának.

FELOSZLATTÁK A BOLGÁR PARLAMENTET

(SZÓFIA.) (Havas.) Boris bolgár cár kihallgatáson fogadta Kioszeivanoff miniszterelnököt, aki két rendeletet nyújtott át szentesítés végett. Az egyik feloszlattnak nyilvánítja a szobran-jet, a másik intézkedik a képviselő és a szenátorválasztások felől, amelyeknek időtartamát december 24 és január 28. között állapítja meg.

AMERIKAI TÁMADÁS DUFF COOPER ELLEN

(WASHINGTON.) (United Press.) Az amerikai sajtó hosszú cikkekben foglalkozik Duff Cooper egyesült államokbeli propoganda körutjával. A lapok egyöntetűen megjegyzik, hogy Duff Cooper ugyancsak morális támogatást kér az USA-tól, de tulajdonképpen terve az, hogy Amerikát beavatkozásra bírja a demokráciák mellett. Emiatt több támadásban is részesült. Így a Daily Herald Tribune részéről, amely azt írja, hogy Duff Cooper volt egyike azoknak, akik a leghevesebben izgattak a háború mellett. Meggyőződését azonban a legjobban azzal igazolta volna, ha propaganda körut helyett jelent kezett volna a hadseregbe és részt kért volna a „német ellenség” elleni háborúban.

BRIT RENDSZABÁLYOK INDIÁBAN

(MADRAS.) (Reuters.) Madras tartomány angol kormányzója miután a kongresszus párt tagjaiból álló kormány lemondott, az ügyek továbbvitelével egy háromtagú, tisztán angolokból álló bizottságot bízott meg. Emiatt Indiaszerte igen nagy az elkeseredés, mert a kormányzó ténykedéséből azt állapítják meg, hogy Nagybritannia még mindig vonakodik Indiának a világháború ideje alatt tett ígéretét (dominiummá emelés) beváltani.

ANGLIA ELISMERI ALBÁNIA-NAK OLASZORSZÁG RÉSZÉ- RŐL TÖRTÉNT ELFOGLALÁ- SÁT

(LONDON.) (Rador.) Az angol kormány kérésére az olasz kormány hozzájárult, hogy angol főkonzult nevezzen ki Tiranába. Ezzel a ténnyel Anglia a maga részéről hivatalosan is

elismeri Albániának Olaszország részéről történt elfoglalását.

ANGOL REPÜLŐGÉPEK FEL- DERÍTŐ UTON NÉMETOR- SZÁGBAN

(LONDON.) (Rador.) A légügyi minisztérium közli a következőket: A legutóbbi 24 óra alatt az angol repülőgépek több felderítő repülést végeztek Németország délkeleti területei felett. A felderítő repülés során fényképpel vételeket is készítettek. Az összes angol gépek sértetlenül tértek vissza a kiindulási helyükre.

NÉMET HADIJELENTÉS

(BERLIN.) (Rador.) A német főhadiszállás a következő hivatalos jelentést adta ki: A nyugati hadszíntéren helyi tűzérési tevékenység és a felderítő osztagok tevékenysége folyt, néhány kisebb támadással. Az arcvonal fölött, valamint az északi tenger felett lelőtünk hat ellenséges repülőgépet, amelyek közül négy angol volt.

FRANCIA HADIJELENTÉS

(PÁRIS.) (Rador.) A Havas távirati iroda a következő helyzetképet adja a nyugati hadszíntérről: A nyugati hadszíntéren a helyzet csaknem változatlan, bár a támadások élénkítését jelentik. Különösen a légi haderő volt rendkívül tevékeny a tegnapi nap folyamán, de még sem hasonlítható össze az előző napokéival, amikor mindkét részről számos felszállás történt. A

Finnország keresi a békés kibontakozás lehetőségét

(HELSINKI.) (Rador.) A DNB jelentése szerint Erkkö finn külügyminiszter szerdán este beszédet mondott a helsinki színházban a hadsereg javára rendezett előadásban, amelyen megjelentek a finn köztársasági elnök is és a kormány összes tagjai. Beszédében a finn külügyminiszter rosszaságát fejezte ki afölött, hogy Molotov keddi beszédéből, amelyben érintette a finnországi tárgyalásokat is, részleteket hoztak nyilvánosságra. Kijelentette, hogy Finnország a maga részéről azokat a javaslatokat és igényeket, amelyeket a Szovjet terjesztett elő,

a Szovjet imperialista szándékainak minősíti. Finnország nem fogadhat el semmiféle olyan javaslatot, amely a semlegességét fenyegeti és minden valamely külföldi állam részére történő alárendeltsége a saját területén csak veszélyt jelentene semlegességére. Finnország arra törekszik, hogy továbbra is megőrizze szigorú semlegességét és

annak az egyezménynek az alap- és minden valamely külföldi állam részére történő alárendeltsége a saját területén csak veszélyt jelentene semlegességére. Finnország arra törekszik, hogy továbbra is megőrizze szigorú semlegességét és

Miért folytatja Németország a háborút?

(DANZIG.) (Rador.) Fritz birodalmi belügyminiszter kedden este Danzigban a népgyűlésen nagyszabású beszédet mondott, amelyben leszögezte, hogy Németország a maga hadseregével — amely a leghatalmasabb Európában — a becsületét, határait és életjogait védi. Németország bebizonyította már a maga erejét, de Anglia ennek ellenére visszautasította Hitler vezér és kancellár békeajánlatát. A német nép ennek ellenére nem fél senkitől, nem riad vissza semmiféle áldozattól és a győzelmet senki nem csikarhatja ki kezéből.

BERLINBE UTAZOTT A MOSZKVAI NÉMET NAGYKÖVET

(MOSZKVA.) (Rador.) Schullenburg gróf, Németország moszkvai nagykövete ma, csütörtökön Berlinbe utazott, ahol több napig fog tartózkodni.

EGYHANGULAG JÓVÁHAGY- TÁK...

(MOSZKVA.) (Rador.) A Szovjetunió kormányának külpolitikai beszámolóját a legfőbb szovjet-tanács egyhangúan tudomásul vette és jóváhagyta.

A SZOVJET MEGVÁSÁROLJA A NÉMET KERESKEDELMI HAJÓKAT

(KOPPENHÁGA.) (Rador.) A „Politiken” című lap jelentése szerint a szov-

lotharingiai arcvonalon három említésreméltó esemény történt. Sarrelouistól nyugatra Bouzonville francia község ellen, amelyet erdőség vesz körül, a német csapatok rendkívül heves támadást intéztek. Egyőrai tűzérési előkészítés után a német gyalogság támadásra indult. A támadást körülbelül egy zászlóalj hajtotta végre két csoportba beosztva, amelyek közül az első a támadó láncot alkotta, a másik csoport pedig közvetlenül a rajvonal mögött vonult fel, mint támogató tartalék. A falut a francia csapatok már korábban kiürítették és visszavonult a kisszámú előőrs is. A németeknek nem sikerült a falut birtokukban megtartaniok, mert körülbelül 800 főből álló francia csapategység rendkívül heves közelharc után visszafoglalta azt és a német támadó zászlóalj visszavonult kiindulási helyére. A Mosel környékén körülbelül 15 kilométernyire nyugatra a folyó mentén, a németek 60 emberből álló osztaggal kisebb támadást hajtottak végre. Vorbach környékén a franciák intéztek támadást egy előre- tolt német állás ellen, amelyet egy tiszt védett 9 emberrel és géppuskával. A támadás eredményes volt. A franciák hat német katonát elfogtak. A Saar és a Blies folyó háromszögében a tűzérési tevékenység rendkívül élénk volt. Ezek a jelenségek arra mutatnak, hogy a németek megindítják az új, nagyszabású offenzívát.

ján áll, amelyet önszántából kö- tött meg a Szovjettel.

A finn külügyminiszter azután felol- vasta annak a megnevezési egyez- ménynek a szövegét, amelyet Dorpat- ban kötöttek meg és a következő sza- vakkal fejezte be beszédét:

— Egyetlen külföldi állam sem befolyásolta Finnországot, amely nem akar bonyodalmakat, miután olyan nemzet, amely szereti a szabadságot. Azok a javaslatok, amelyeket Finnor- szágnak Moszkvában előterjeszt, bizonyít- ják, hogy

Finnország a maga részéről haj- landó a legnagyobb áldozatokra, de rendíthetetlenül halad tovább azon az uton, amelyen elindult, bármennyire is nehéz és küzdel- mes is legyen ez az út.

Finnországnak távol kell tartania magát az összes nagyhatalmak politi- kai célkitűzéseitől a jelenlegi veszé- lyes helyzetben, amelynek ellenére mégis remélem, hogy megtaláljuk a békés kibontakozás lehetőségét.

A MODERN HÁBORU JÁRVÁ- NYOS BETEGSÉG...

(NEWYORK.) (Rador.) Oklahoma vá- rosban egy klubgyűlésen Roosevelt köztársasági elnök felesége kijelentette, hogy a „modern háború” valóságos jár- ványos betegség, amelynek azonnali fertőzése ellen még a semleges államok is nehezen tudnak védekezni. A hábo- ru, bárhol folyik is az, érinti Amerikát is. Az óceán már nem mentesít a kato- nai támadás lehetősége ellen, akár tet- szik Amerikának ez a helyzet, akár nem. Az Egyesült Államoknak tehát határoznia kell, hogy milyen békét akar, miután a jelenlegi háború az Új- világot is érinti.

FELEMELIK AZ AMERIKAI HADERŐ LÉTSZÁMÁT

(WASHINGTON.) (Rador.) Roosevelt elnök kijelentette a keddi sajtóértekez- leten, hogy ez év szeptember 8-án be- jelentett közléseinek megfelelően 1940 januárjában kéri fogja a kongresszus-

tól a szárazföldi, tengeri és parti védel- mi haderők létszámának felemeléséhez szükséges hitelek egy részét a világ- háború befejezésékor leszerelt hadiha- jók felfegyverkezésére fogják fordíta- ni és azokat parti őrzőjára rendelik ki a semlegesség tiszteletben tartásának biztosítására. Az Egyesült Államoknak február folyamán szüksége van ezekre az összegekre. Roosevelt elnök végül kijelentette: tovább remélem, hogy a City of Flint-et visszaszolgáltatják az Egyesült Államoknak.

AZ ANGOL TENGERNAGYI ÉS LÉGÜGYI HIVATAL KÖZLE- MÉNYE

(LONDON.) (Rador.) A brit tenger- nagy hivatal és a légügyi miniszte- rium a következő hivatalos közleményt adták ki: A nordfolki partok közelében kedden reggel egy angol repülő ellen- séges hidroplánt vett észre. Rövid harc után, amelyben a két ellenfél egymást kergette, az ellenséges gép felhagyta a harcot és kelet felé menekült. Nem- sokkal később egy hasonló típusú né- met vízi repülő támadást kísérelt meg néhány mérfölddel északra egy angol hajómenet ellen. A német gépet a kísérő hajók repülői és légelhárító ütegei visszaverték.

TARTÓZKODÓ A SPANYOL SAJTÓ

(MADRID.) (Rador.) A spanyol lapok minden kommentár nélkül közlik az olasz kormány átszervezését. Hivatalos körök tartózkodó magatartást mutat- nak — állapítja meg a Havas, — mely- nek tudósítói nem tudott semmilyen hivatalos megjegyzést szerezni.

MÉG FOLYIK A VIZSGÁLAT A „ROYAL OAK” ELSÜLYESZ- TÉSE ÜGYÉBEN

(LONDON.) (Rador.) Az angol tenger- észeti hatóságok még nem fejezték be a vizsgálatot a „Royal Oak” páncélos hajónak Scapa Flow kikötőjében tör- tént elsülyesztése ügyében. Churchill, az angol haditengerészeti admirális az első lordja éppen ezért az alsóház ma- csütörtök délutáni ülésén még nem számolhat be a vizsgálat eredményéről. Valószínű, hogy a hivatalos beszámó- lóra csak a jövő hét folyamán kerülhet sor.

HOLLANDIA A SEMLEGES- SÉGÉRT

(HÁGA.) (DNB) De Geer miniszter- elnök kijelentette, hogy javaslatot ter- jeszt az uralkodónak oly irányban, hogy Németalföld egyes területeire kihirdessék a statáriumot. Erre azért van szükség, mert a kormány minden eszközzel meg akarja fékezni azt a propagandát, amelyet a hadviselő felek Hollandiában megindítottak. Áll ez különösen a sajtóra, amelynek lap- jai az utóbbi időben egészen nyíltan folytatták a hangulatkeltést a demo- kráciák, illetve a nemzeti szocializmus mellett vagy ellen.

SVÉDORSZÁG FOLYTATJA HADFELSZERELÉSÉNEK KIEGÉSZÍTÉSÉT

(STOCKHOLM.) (Reuters.) A svéd kormány tegnap 23 millió korona fel- használására kért és kapott engedélyt a parlamenttől. Ezt az összeget egy torpedóromboló és 10 kisebb hadigőzös megépítésére fogják felhasználni.

NÉMET CÁFOLAT

(BERLIN.) (DNB) A német főhadi- szállás cáfolja a keddi francia hadi- közlés azon állítását, hogy 4 német gépet lőttek volna le és megjegyzi, hogy a német repülők jól sikerült fel- derítő utjuk végeztével sértetlenül tér- tek vissza állomáshelyeikre.

AMERIKAI KÉPVISELŐ KIFOGÁSOLJA MOLOTOV ROOSEVELTRŐL MONDOTT BÍRÁLATÁT

(WASHINGTON.) (Rador.) Mac Cor- mack demokrata képviselő arra kérte az amerikai kormányt, azonnal ren- delje vissza Moszkvából Steinhardt, Amerika moszkvai nagykövetét, tilta- kozásul az ellen a bírálat ellen, ame- lyet Molotov külügyi népbiztos Roose- velt amerikai elnöknek az orosz-finn tárgyalások során tanúsított magatar- tása ellen mondott el.

Rövid távirati hírek

(WASHINGTON.) (Rador.) A hadügy minisztérium jelentése szerint 9 felderítő gépből álló repülőraj indult november folyamán Porto-Ricoba, hogy megerősítse a sziget védelmét.

(BERN.) (Rador.) A svájci távirati iroda jelenti Helsinkiből, hogy az állam lefoglalta az összes kávékészleteket.

(WASHINGTON.) (Rador.) A kereskedelmi minisztérium közli, hogy 15 délamerikai állam fogadta el a szerdán kezdődő értekezletre szóló meghívást. Ennek célja az Egyesült Államok és Dél-Amerika közti kereskedelem növelésének lehetőségeit tanulmányozni.

(AMSZTERDAM.) (Rador.) A kikötőben a rakodómunkások nagyrésze a sztrájkolók mellé állt, így azok száma emelkedett.

(LONDON.) (Rador.) Sir Percy Lorraine, Anglia római nagykövete, aki néhány nappal ezelőtt írta alá Rómában az olasz-angol gazdasági megegyezést, jelenleg Londonban tartózkodik, ahol tegnap kihallgatáson volt György királynál. Valószínűnek tartják, hogy Lorraine pihenési céllal érkezett rövid időre Angliába.

(LONDON.) (Rador.) Dél-Rhodéziában rövidesen újabb korosztályokat hívnak fegyverbe.

(MADRID.) (Rador.) Sunner belügyminiszter, aki ideiglenesen a propagandaügyi minisztériumot is vezeti, elrendelte, hogy a spanyol lapok szállításuk le oldalszámukat a papírhiányra való tekintettel.

(WASHINGTON.) (Rador.) A szenátus kedden rövid ülést tartott, majd úgy határozott, hogy csütörtökön ismét összeül, amikor abban a helyzetben lesz, hogy kijelölje — mint remélik — a képviselőházzal közösen alakítandó bizottság tagjait. A szenátus arra számított, hogy addig a kongresszus is befejezi a semlegességi törvény módosításának vitáját.

(NEWYORK.) (Rador.) A „New York Times” jelentése szerint a Szovjetunió Amerikában 10.000 tonna kaucsuk vásárlásáról folytat tárgyalást.

(KAUNAS.) (Rador.) A Havas távirati iroda értesítése szerint a Litvánia állomásozó szovjet csapatokat nem a városokban fogják elhelyezni és azok létszáma nem haladja meg a 20 ezer főt.

(LONDON.) (Rador.) Az az angol pilóta, aki Island-szigetén kényszerleszállást végzett és aki becsületszáva ellenére megszökött az internáltságból, az angol hatóságok parancsára visszatért Island-szigetére, ahol újlag internálták.

Letette az esküt a kolozsvári Ügyvédi Kamara időközi bizottsága

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Tegnap délután 11 órakor nagyszámu előkelőség jelenlétében, ünnepélyes külsőségek között tette le az esküt a kolozsvári ügyvédi kamarának a napokban kinevezett új időközi bizottsága. Dr. Cojocaru Alexandru törvényszéki elnök és Ión Istrate táblai főügyész beszédet intéztek az időközi bizottság elnökeihez és tagjaihoz, sikeres és eredményes működést kívánva munkájukhoz. A bizottság részéről dr. Dragomir Alexandru, az ügyvédi kamara dékánja, az interimár bizottság elnöke válaszolt a beszédre és kijelentette, hogy a legnagyobb lelkiismeretességgel és tárgyilagossággal fognak dolgozni és a jövőben is azon az uton haladnak, amely az igazság szellemét előír. Az időközi bizottság elnöke dr. Dragomir Alexandru dékán, tagjai pedig dr. Metes Péter, dr. I. Moisil prodákán, dr. Negrea Camil egyetemi tanár, dr. Dunca Eugen szenátor, dr. Bartha Ignác képviselő, dr. Ciuguéanu Marius, dr. Giurgiu Traian, Blaga Aurel, Tusa Gábor, Dan Partenie és Deutschek Géza, pénztáros dr. Bratea Ion.

Dr. Tataru királyi helytartó közbenjárására Ralea munkaügyi miniszter 200.000 lej gyorssegélyt utalt ki a szegény munkáscsaládok támogatására

Napközi otthon létesítenek a katonai szolgálatra bevonult kolozsvári munkások gyermekei részére

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Dr. Tataru Coriolan királyi helytartó tegnap kihallgatáson fogadta a munkás Atheneum kulturális és szociális egyesület küldöttségét, amely egyesület a szakmai céhek mellett fejt ki élénk tevékenységet. A küldöttség emlékeztette a királyi helytartót arra az emlékiratra, amelyet nemrég nyújtottak át és melyben részletesen ismertették a katonai szolgálatra behívott munkások családjainak helyzetét, kérve részükre az állam segítségét és támogatását is. Hivatalos megállapítás szerint és a tényleges helyzetnek megfelelően a katonai szolgálatra bevonult munkások családjai közül 112 olyan család van, akiknek a szó szoros értelmében nincs miből megélniük, tekintettel arra, hogy a családok még nem teljesítették két évig egyfolytában szolgálatot ugyanannál a vállalatnál és következésképpen nem kap fizetést azokra a hónapokra, amelyek alatt katonai szolgálatot teljesít.

A küldöttség kifejtette dr. Tataru Coriolan királyi helytartó előtt a napközi otthon létesítésének szükségességét is, amely otthonban a katonai szolgálatra bevonult munkások gyermekei nyernének elhelyezést és gondozást, így módon biztosítva a gyermekek részére az étellemezést és a felügyeletet egyben pedig ezzel lehetőséget nyújtana az anyák részére, hogy folytathassák munkájukat. A gyermekek több ségének anyja ugyanis mint munkásnő dolgozik a különböző iparvállalatoknál.

A Munkás Atheneum küldöttsége részletesen ismertette a napközi otthon létesítésének tervét a királyi helytartó előtt, akitől engedélyt kért arra, hogy a létesítendő mintatömb költségének fedezésére ugynevezett „tégla-

kat” hozhasson forgalomba, illetve árusíthasson. A királyi helytartó nagy figyelemmel és mély megértéssel hallgatta meg a Munkás Atheneum küldöttségének okfejtését és azonnal közbenjárta a munkaügyi minisztériumnál is a hadbavonultak családjai részére megfelelő segélyösszeg kiutalása érdekében.

Ralea Mihail munkaügyi miniszter azonnal 200.000 lejt utalt ki erre a nemességre, amely összeget a napokban már szét is osztják a munkanélküli és hadbavonult munkások családjai között. Közbenjárta a királyi helytartó a munkaügyi minisztériumnál annak érdekében is, hogy a Munkás Atheneum vezetősége a legsürgősebben megkaphassa a létesítendő napközi otthon téglaegyeinek árusítására az engedélyt. Annak érdekében, hogy a létesítendő napközi gyermekotthon fölléállításának módjait megvitassák és a katonai szolgálatra behívott munkások étellemezésre és gondozásra szoruló gyermekeinek ellátására szükséges összeget előteremtsék, dr. Tataru Coriolan királyi helytartó ma csütörtök délelőtt fél 10 órára értekezletre hívta össze a munkaügyi felügyelőket, Kolozsvár város polgármesterét, a városi főorvost és a Munkás Atheneum képviselőjét. Az értekezleten maga dr. Tataru Coriolan királyi helytartó elnökölt, aki a maga részéről biztosította a munkásság képviselőit, hogy minden lehető támogatást és segítséget megad, hogy a katonai szolgálatra behívott munkások családjainak és gyermekeinek életlehetőségeit biztosítsa és súlyos helyzetükön megfelelő mértékben segíthessen, enyhíthessen.

SELECT MOZGO

Amerika aranyéremmel kitüntetett filmje.

ÉLNI AKAROK

mélvételmu társadalmi dráma. Főszerepekben:

BETTE DAVIS

GEORG BRENT

Megrázó jelenetek.

Tökéletes játék.

Műsorán kívül a legújabb hangos híradó.

Adott-e kosztot Boros Julia Nemes Ilonának?

Bonyolult per a kolozsvári törvényszék előtt

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Érdekes polgári pert tárgyalta tegnap a kolozsvári törvényszék Breban-Dragoste tanácsa. Boros Julia kolozsvári asszony az 1933. évben 30 000 lejes keresetet indított a kolozsvári járásbírósnál Nemes Ilona ellen. Ez az összeg annak a kosztának az ellenértéke, amelyet a felperes 1923-tól 1927-ig Brukovszkyné 93 éves özvegyasszonynak, illetve halála után 1927-től 1930-ig az elhunyt unokahúgának, Nemes Ilonának adott. A felperes Boros Julia özvegy Brukovszkyné házában lakott az alperes Nemes Ilona volt a lakótársa.

A járásbírószak azonban a keresetet elutasította. A bíróság tanuvalomások alapján megállapította ugyan, hogy a felperes kosztot adott az elhunyt özvegyasszonynak és később unokahúgának is, sőt az is bebizonyítást nyert, hogy úgy Brukovszkyné, mint Nemes Ilona megígérték, hogy a kosztadást viszonozni fogják, de a koszt-rendelés tényére, a kosztadás tartamára és árára vonatkozó megállapodásra nem merült fel bizonyíték. A felperes az ítélet ellen a törvényszékhez, majd az ítéletátláshoz felebbezett. A felebbezési bíróságok annak a gyanujuknak adtak kifejezést, hogy a felperes nő

azért adott kosztot özvegy Brukovszkynének, hogy ő a végrendeletében megemlékezzék róla. Még az is megállapítást nyert, hogy Boros Julia kevesebb házbért fizetett, mint a lakbértörvényben megállapított összeg volt, ami könnyen lehetett a koszt ellenértéke is. Végül is úgy a törvényszék, mint az ítéletátlá, elutasította a felperes felebbezését, jogerőre emelve a járásbírószak ítéletét.

Az 1938 évben azután Boros Julia perújítást kért. Beadványában tanukat nevezett be, akikkel állítólag igazolni tudja a koszt-rendelést, a kosztadásra és árára vonatkozó megállapodás létrejöttét és hogy nem fizetett a törvényesnél kevesebb lakbért. A pert az első tagozat Breban-Dragoste tanácsa tárgyalta. A tanukihallgatások után a tanácsban véleménykülönbség merült fel. Breban elnök nem látta bebizonyítottak azokat a tényeket, melyeket a felperes a perújratfelvétel alkalmával bizonyítani akart és ezért a kereset elutasítása mellett foglalt állást. Dragoste bíró a kereset jogosultságának álláspontján volt. A bonyolult pert november hónapban kibővített hármas tanács előtt tárgyalják le újra.

Felmondhat-e a munkaadó azon a címen, hogy az alkalmazottnak csökkent a munkacereje

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A Dermata bőrgyár utóbb négy 53—55 év közötti munkását bocsájtotta el, azzal az indoklással, hogy munkacerejük csökkent. Ezek a munkások mind hosszabb ideig voltak a vállalat alkalmazásában. A munkások közül háromnak 10—15.000 lejes végkiegészítést adott a Dermata igazgatósága, a negyediket, kinek mindössze kilenc évi szolgálata volt, 14 napi felmondással bocsájtotta el. Ez a munkás a helyi munkabíróság előtt kártérítési pert indított a Dermata ellen és a keresetéhez becsatolta a munkásbiztosító pénztár szakorvosának igazolványát, hogy munkacereje semmivel sem kisebb, mint akkor lehetett, amikor a gyár szolgálatába lépett. A Dermata ezzel szemben a munkavezető mérnök tanukénti kihallgatását kérte annak igazolására, hogy a munkás ereje tényleg csökkent. A munkabíróság elrendelte a mérnök tanuként való beidézését és december 5-re tűzött ki újabb tárgyalási határnapot.

Még halt Darányi Kálmán volt magyar miniszterelnök

(BUDAPEST.) (MTI.) Darányi Kálmán volt magyar miniszterelnök tegnap délután félötör hosszú szenvedés után 53 éves korában Budapesten elhunyt. Darányi Kálmán 1886-ban született Budapesten. Itt végezte alsó és felsőiskoláit is. Tanulmányai befejeztével hosszabb külföldi utra indult és bejárta Európa minden jelentősebb városát és vidékét, állandóan tanulmányozva a gazdasági kérdéseket. Politikai szerepet 1917-ben töltött be először, amikor Zolyom vármegye főispánja lett. 1928-ban Bethlen István gróf miniszterelnök államtitkárrá hívta meg és ezt az állását 1937-ig töltötte be, amikor is a kormányzó őt jelölte ki a kormány fejévé. Leköszönése után két ízben is megválasztották a képviselőház, (amelynek haláláig tagja volt) elnökévé. Kálmán a nemzet halottjaként fogják eltemetni. Darányi kimondottan tengelybarát politikus volt, akit különösen Berlinben kedveltek nagyon. A német rádióleadók ennek megfelelőleg tegnap hosszú közlésekben adtak hírt a politikus korai haláláról.

FÉNYES ÜNNEPSÉG KERETÉBEN ÜLİK MEG DECEMBER 1. ÉVFORDULÓJÁT. Bucurestiből jelenti a Rador: Ebben az évben még az eddigiekénél is fényesebb és nagyobb szabású ke-retek között ünneplik meg december elsejének évfordulóját, a Nemzeti Újjászületés Frontja rendezésében. A nagyszabású ünnepségeket Gyulafehérváron rendezik meg, abban a városban, ahol 21 évvel ezelőtt a román nemzetgyűlés ünnepélyesen kimondotta Erdélynek a többi országrészeknek az anyaországgal való egyesülését.

A bőséges, cukoréptermés lehetővé tette a tavalyi cukorárak fentartását. Bucurestiből jelenti a Rador: Annak az idejében megtett intézkedések az eredményeként, amelyet a nemzetgazdasági minisztérium az illetékes katonai hatóságokkal közösen foganatosított a cukorára összegyűjtése és a cukorgyárakhoz való szállítása érdekében, teljesen rendes keretek között folyik és a szükséges munkálatok elvégzésére megfelelő munkaerő áll rendelkezésre. Tekintettel arra, hogy a termésterület az elmúlt évben megnövekedett, az idei hozam pedig minden tekintetben kifogástalan, Románia ebben az évben is a belföldi szükségletet messze meghaladó mennyiségű cukorral fog rendelkezni. A minisztérium egyidejűleg közli, hogy a cukor ára semmiben sem változott az 1938. évi márciusban megállapított árakhoz viszonyítottan, tehát a kristálycukor ára különként 32 lej, a kockacukor pedig különként 34 lej.

AZ ARANY URAI

XIV.

(Folytatása következik.)

— Bay Girolamo, Cal. Mőtilor 8. sz.
alatt megkezdte vivő és torna oktatá-
sát. Gyermeknek, hölgyeknek, fér-
fiaknak vivő-oktatás, csoportokban is.
Kedd, szerda, péntek 5—fél 10-ig.

Nyolc gólt lőtt a magáratalált Ferencváros a kassaiaknak

Hungária—Szolnok 2:1 (0:0). A mérkőzés igen heves lefolyású volt. Így történni lehetett, hogy a 10. percben Müller, a Hun-

Törekvés—Taxisok 2:1 (1:0).

A BAJNOKSÁG ÁLLÁSA:

1.	Ferencváros	7	6	—	1	28:11	12
2.	Szeged	7	5	1	1	17:10	11
3.	Kispest	7	4	2	1	23:11	10
4.	Hungária	7	3	3	1	19:12	9
5.	Törekvés	7	4	1	2	14:12	9
6.	Újpest	6	3	2	1	18:11	8
7.	Haladás	7	3	—	4	16:12	6
8.	Elektromos	7	2	2	3	11:17	6
9.	Bocskai	7	3	—	4	9:20	6
10.	Taxi	7	2	1	4	13:19	5
11.	Nemzeti	7	2	—	5	13:18	4
12.	Szolnok	7	2	—	5	10:15	4
13.	Gamma	7	1	2	4	9:16	4
14.	Kassa	6	1	—	5	4:20	2

**Tricolor, Electrica, Crisana
és Makkabi a ligabajnok-
ság ellovását**

Büntet az MLSz miniszteri biztosa. Budapestről jelentik: Dr. Gidófalvy Pál, az MLSz miniszteri biztosa felfüggesztette a Kassai AC, Füleld TC és a Komáromi FC pályaválasztó jogát, mert a legutóbbi mérkőzéseiken a közönség botrányt rendezett a csapattal. A játékok sem lehetett a három pályán befejezni. A miniszteri biztosa egyébként a további intézkedésig felfüggesztette működésüktől mindazokat a játékosokat, akiket a legutóbbi bajnoki fordulóban durvaságról, vagy botrányokozásért kiállítottak.

Társaság

() **Jótékonycélú gyermekelőadás.** A Munkás Atheneum női csoportja a Societatea Națională de Cruce Rosie, Filiala Cluj, pártfogása alatt és ennek hathatós támogatásával gyermekszínházat rendez az olyan bevonultak családtagjainak megsegítésé-
céljából, akik nem élveznek egész, vagy félfizetést a munkaadó részéről, nem tölt-
vén be a törvényes két évet, ugyanannál a munkaadónál, vagy mert nem voltak ál-
landó alkalmazásban. A gyermekszínházat november 5-én, vasárnap délelőtt 11 órai
kezdettel tartják meg a Thalia (Dávia)
színházban. A műsort, amely kis szin-
drabbából, versekből, szavalókórusból és tán-
cokból áll, az Iris-telepi és a feleki mun-
kásgyermekek műkedvelő gárdája adja
elő. Beéptítidj gyermekeknek 9 lej, fel-
nőtteknek 15 lej. A jövedelmet sokgyer-
mekes anyák között osztják szét a Vörös
Kereszt ellenőrzése alatt. A rendezőség re-
méli, hogy a közönség zsufolt házzal fog
kifejezést adni a részoruló többgyermekes
munkáscsaládokkal szemben érzett szoli-
daritásának.

Rádió

PÊNTEK, november 3.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, ritmikus tor-
 mási orvosi és háztartási tanácsok. 12:
 Pontos időjelzés, vízállásjelentés. 12,10:
 Palade zenekar. 13,30: Lemezek. 19,17:
 Karlemezek. 19,45: Hírek. 20,15: Fuhrman
 obca és Filonescu zongoraművész hang-
 versenyei. 20,35: Operaház zenekara. 22,30:
 Hírek, utána hírek magyar nyelven. 23,45:
 Hírek.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, étvend. 11: Hírek. 11.20: Felfolvasások. — 13.10: Hegedű. 13.40: Hírek. 13.50: Enek. 14.30: Katonazene. 15.30: Hírek. 17.15: Diákfrő.ora. 18.15: Hangversenylemezek. — 18.40: Sportközlemények. 19: Előadás. — 19.30: Cigányzene. 20.15: Hírek. 20.25: Ebeszésés. 20.50: A baletina, operetti. 22.40: Hírek. 23: Szalonzene. 24.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

**Felhívás a nyelvvizsga
sikertelensége miatt el-
bocsátott vasúti
alkalmazottakhoz**

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A Casa Muncii kötelékébe tartozó nyugdíjas vasutasok egyesületének elnöke, Crisan Ioan — mint megírtuk — mozgalmat indított a nyelvvizsga sikertelensége miatt elbocsátott volt vasúti alkalmazottak érdekében. Az egyesület vezetősége emlékiratot intéz Constantin Argetoianu miniszterelnökhöz, akit arra kér:

rendezze megnyugtató módon ezeknek a jobbsorsra érdemes vasuti alkalmazottaknak évek óta fűgőben levő ügyét.

A rendezést nemcsak méltányossági, társadalmi és emberséges okok teszik indokolttá, hanem az a körülmény is, hogy

számos, még munkabíró, dolgozni-
tudó és akaró volt vasuti alkal-
mazott nyerné vissza kenyérkere-
seti lehetőségét és pótolhatná a
katonai szolgálatra behívottak
hiányzó munkaejét.

A vonatkozó emlékirat már el is készült, azt addig is számos volt vas-
uti alkalmazott írta alá.

Crisan Ioan, az egyesület elnöke november 3-án utazik Bukarestbe

és személyesen adja át a memorandumot, amelyben a nyelvvizsga sikertelensége miatt elbocsátott vasuti alkalmazottak felajánlják munkaerejüket az államnak és régi munkahelyükre való visszahelyezésüket kérik. Constantin Argetoianu miniszterelnöknek. Erre való tekintettel az egyesület vezetősége lapunk útján ismételtlen kéri az érdekelt vasutasokat, hogy

a legsürgősebben jelentkezzenek az egyesület Cal. Regele Ferdinand 108. szám alatt levő hivatalos helyiségében.

ahol megadják részükre a szükséges felvilágosításokat, tájékoztatást és amely alkalommal sajátkező aláírásukkal láthatják el azt az emlékiratot, amely reményt nyújt arra, hogy élet-sorsuk megjavul és a kemény tél küszöbén — újlag kenyérkeresethez jutva — gondoskodhatnak a maguk és családjuk emberi létezésének biztosításáról.

Reuter jelenti:

(LONDON.) A brit alsóházban tegnap a közlekedésszünetügyi miniszter hosszabb beszédben közölte, hogy a kormány adagolni fogja a szalonnát és a vaját, mert ezeknek a cikkeknek akadálytalan fogyasztását csak így biztosíthatja.

(LONDON.) A tegnapi közéletmezési a
sóházi vitával kapcsolatban hivatalosan
közlik, hogy a kormány nem gondol a
cukor, hús és a zsír adagolására.

(PÁRIS.) A francia kormány 15 százalékos rendkívüli hitelt von le azoknak a fizetéséből, akik nem teljesítenek szolgálatot a fronton.

(PÁRIS.) Az északfranciaországi bánya vidéken tegnap újabb súlyos szerencsétlenség történt. Az egyik aknafáratban ugyanis robbanás történt, amely 50 munkást eltemetett. A segítségkérés azonnal megindult.

(OSLO.) A norvég kormány engedélyezte a búzaliszt 6,5 és a rozsliszt 12 százalékos emelését.

(LONDON.) A brit főváros közvéleményének nyomása alatt újra megkezdették a tanítást az alsóbb iskolákban.

(PRÁGA.) A prágai és a brünni német főiskolákat a Harmadik Birodalom kultuszminisztériumának hatáskörébe utalták. A cseh intézetek feletti felügyeletet továbbra is a cseh-morva népnevelésügyi minisztérium gyakorolja.

(HOLLYWOOD.) A filmstudiók berendezési munkái fizetésemelés kioroszakolása miatt kimondották a sztrájkot. Az egyeztető tárgyalások megindultak.

(RÓMA.) Teruzzi tábornok, az újonnan kinevezett aethioplai miniszter a közeli napokban újabb északafrikai útra indul.

(MADRID.) Hivatalosan közlik, hogy Franco tábornok csak akkor tesz látogatást Rómába, ha a háború békés befejezésre vezet.

Munka és elismerés

Amennyire igaz, hogy az érdem nem mindig kapja meg a maga jutalmát, annyira igaz az is, hogy a kerek földön mindenütt a megbecsülés számos esetben arra érdemtelen egyének fejére száll. Örök emberi dolog ez, amelyet elkerülni szinte a lehetetlenséggel határos. Nagy szerencse egy-egy államra és az összalkosságra, ha az arra illetékesek kellő időben fel tudják ismerni a megbecsülésre legméltóbbakat s — ahogy egy angol szólás-mondás hirdeti: — a megfelelő embert a megfelelő helyre állítják...

Mindez most abból az alkalomból jutott eszünkbe, hogy a legmagasabb államvezető büls magatartással dr. Szász Pált, az EMGE kitűnő elnökét a Legfőbb Gazdasági Tanács tagjává nevezte ki. Emelje fel a kezét, akinek ez ellen a ki nevezés ellen bármiféle szempontból jogos kifogása lehetne. Egy-egy különösen fontos állami méltóság betöltésénél vajon milyen szempontok lehetnek elsősorban mérveadók? A rátermettség, szakképzettség, s feltétlen megbízhatóság. Tudjuk, hogy a Legfőbb Gazdasági Tanács döntése től függ az ország jólétének gyakorlati biztosítása. Itt nem lehet kísérletezni, tapogatózni. Akit az Uralkodó bizalma abban a megdöntöttségben részesít, hogy az állam gazdasági irányításában szerepet juttat neki, annak egyéni tisztességén kívüli alapos szaktudással és nagy munkabírással kell rendelkeznie. S ki állíthatná azt, hogy dr. Szász Pál nem felel meg az igényeknek?

A „Jóestét!”-et még a leggonoszabb elfogultság sem vádolhatja meg azzal, hogy a főlős tömjénezésnek, a bizantikus bizelgésnek bármikor is helyet adott volna hasábjain. Dícsértünk, ha dícsérnivalót tapasztaltunk. Mint ahogy nem riadtunk vissza a tárgyilagos bírálatától sem, amikor a közérdek java úgy kívánta. Jóleső érzéssel valljuk: az első között voltunk, akik felismertük dr. Szász Pál nagyszerű képességeit és hirdettük, hogy a romániai gazdasági életben az ő személyében hivatalos vezető és irányító kapott. Külön szerencse, hogy az állam felelős tényezői is felfigyeltek munkálkodására. Bizonyára úgy látták ők is: egyáltalán nem mellékes kérdés, hogy ki irányít egy olyan jelentős társadalmi osztályt, mint amilyen a romániai magyar gazdasági összesség. Ilyen esetekben csak másodszorban eshetik latba a személyes rokonszenv, vagy ellenszenv lehetősége. Dr. Szász Pál személyében megnyerő módor, talpig urimber, méltó férfi ül az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület elnöki székében. A példátlan azonban még inkább az volt, hogy törzsközségi gazdasági szakember, aki új életűtmet diktált a falu már-már csüggedő magyar népének. Felrázta őket tesztől közönyükből s a megváltozott körülmények közepette utat mutatott a boldogulás felé. Történelmi fordulatok idején a politikai hatalomból kimaradtak számára két lehetőség kínálkozik: Dacosan félreállni, várva a jobb idők hajnalhasadását, vagy alkalmazkodni az új idők új arculatához: egyéni példájukkal mutatni irányt kisebbségi népünk számára.

Szász Pál ezt az utóbbi szerepkört vállalta. Nehéz körülmények között, nehéz munkát végzett, s bizony nem talim dícséret hírci érdemeit, hanem munkájának eredményeit. Ezek az eredmények megcáfolatlanul két dolgot bizonyítanak: Elsősorban, hogy sikerült megjavítani és fokozni a romániai magyar földeszek életlehetőségét, másodszorban pedig, hogy munkásságával a legmagasabb állami tényező figyelmét is felhívta erre az értékes, dolgos, le nem becslhető földműves rétegre. Ma már illetékes helyeken jórészt nem úgy látják a kisebbségi magyar nép zömét, mint állandóan zúgolódó, elégedetlen tömeget, amelyet szemmel kell tartani. Nem. Hasznos elemekként könyvelik el őket, mert rájöttek arra, hogy az állam érdekei szempontjából célszerű ez a bánásmód.

Dr. Szász Pál kinevezése a Legfőbb Gazdasági Tanácsba ennek a felismerésnek a látható bizonyítéka. Ez az aktus bizomnyal nemcsak az ő személyét emeli ki, de azt is jelzi, hogy az állam felelős tényezői is új utakra tértek s nemcsak megismerik, de megbecsülni is akarják a dolgozó magyar rétegeket. És így van ez rendjén. Történelmi viharok sodrában államok és népek életében történhetnek eltulodások. A büls államvezetés egyik legfontosabb kritériuma azonban éppen abban domborodik ki, hogy a vezetésre hivatottak nem kiélezn, de letompítani, áthidalni igyekeznek kisebbségi és többségi népek óvhatatlan ellentétét. Ezt pedig csak kölcsönös megértés és megismerés alapján lehet elérni. A tudatlan elfogultság mindig a rossz szülőanyja volt. A megismerés ellenben sok téves felfogást igazított már helyre.

Matrai Béla riportisorozata:

HÁBORU A TENGER ALATT

Az osztrák-magyar monarchia volt hadibuvára beszél a buvár munkájáról, a torpedóról, a tengeralattjáró háborúról és arról, hogy mi történhetett Scapa Flowban?

III. Miért süllyedt el a Thetis?

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A zsebtől ismét cigaretta kerül elő. Ilatos füst terjeng, újabb fejezet következik. Pópa Aurel folytatja elbeszélését:

HOGYAN TÁMAD A TENGER-ALATTJÁRÓ?

— A tengeralattjáró hadihajókat és kereskedelmi hajókat támad meg. Lassan felbukkan a vízből,

leadja a szokásos figyelmeztető lövést és a kereskedelmi hajó ész nélkül megáll.

Az ágyulövet a fedélzetre szerelt kis ágyúval adják le, amely légmentesen elsüllyeszthető a hajótestben. Mikor a tengeralattjáró észreveszi a kereskedelmi hajót, kiemelkedik a vízből, felcsavarják az ágyút és a hajó orra elé leadják a figyelmeztető lövést.

Utána kis összehajtható csónakon a személyzet néhány tagja átszáll a hajóra és átvizsgálja a papirokat és a rakományt.

Ha az dugárának minősíthető, akkor egy-kétórás határidőt adnak a hajó elhagyására.

A személyzet mentőcsónakokba száll, egy torpedó löveg elindul, valóságos hullámtorony csap fel a lövés nyomán, a hajó megbillen, lassan oldalra dől és elsüllyed.

Rövid negyedóra múlva a dráma helyén elsimul a tenger.

A CONVOY-RENDSZER

— Hadihajó megtámadása már sokkal kockázatosabb.

Elsősorban azért, mert hadihajó sohasem merészkedik ki egyedül a tengerre,

hanem csak több torpedóromboló és cirkáló kíséretében. Szaknyelven azt convoy-rendszernek nevezik és a világháborúban — a német tengeralattjárók által okozott súlyos veszteségek után — alkalmazták először az angolok. Ez az intézkedés nagymértékben csökkentette a támadás lehetőségét.

Tegyük fel, hogy tengeralattjáró megtámad egy ilyen hajó-csoportot,

illetőleg a csoport közepén haladó páncélos cirkálót.

A torpedó löveg utja, mint fehér víz hullám sáv, jól kivehető a tenger felszínén.

Ekkor a torpedórombolók valóságos bombazáport zudítanak oda, ahonnan feltevések szerint a löveg elindult.

olyan nagy területre, hogy ha annak környékén, vagy körzetében tartózkodott a tengeralattjáró, az feltétlenül elveszett. Csak néhány olajfolt a víz felszínén mutatja, hogy lent, a tenger mélyén, örökre elsüllyesztve 80, esetleg több ember folytatja reménytelen küzdelmét a biztos halállal.

AZ ÁLCÁZOTT KERESKEDELMI HAJÓK

— Igen kellemetlen meglepetést okozhatnak a tengeralattjáróknak a békés kereskedelmi hajóknak „öltöztetett” és átalakított kisebb csatahajók is, vagy

azok a kereskedelmi hajók, amelyeket ágyúkkal szereltek fel.

A tengeralattjáró felbukkan, leadja a lövést és vár. Ugyanebben a pillanatban

lekerülnek a ponyvák az ágyúkról és tüzeső borítja el a tengeralattjáró fedélzetét,

amely súlyosan megsérülhet és elmerülhet személyzetével együtt. Hogy ezt a meglepetést elkerülhessék, a tengeralattjárók megváltoztatják tak-

tikájukat. Leadják a figyelmeztető lövést és nyomban utána alámerülnek. De megfigyelés alatt tartják a hajót. Ha ott hadikészülődést, vagy esetleg ágyukat látnak, kárlehetetlenül elsüllyeszteszik.

LESBEN...

— Nagyon kockázatos tehát akár hadihajó-csoportot, akár a békés kereskedelmi hajónak látszó csatahajókat megtámadni. Ezért

a tengeralattjárók leginkább a kikötők bejáratánál állnak lesbe. Nappal a víz alatt rejtőzködnek, éjjel feljönnek a felszínre, tájékozódnak,

bekapcsolják a nyersolajmotorokat, amelyek hajtják a hajót, de egyben töltik a nappal kimerült akkumulátorokat.

Reggel újból a víz alá merülnek. Ha elcsipnek egy magányosan kifelé igyekvő hadihajót, a vezénylő tiszt mindenekelőtt műszereivel leméri a hajó sebességét, irányát és nagyságát. Bonyolult számításokat végez, parancsot ad,

megtöltik a torpedót kilövő csövet. A tengeralattjáró orrával a hajó oldala felé fordul.

Újabb vezényszó és a torpedó fehér hadsávot szántva elindul a cél felé...

URANIA MOZGO

RENDKIVÜLI DUPLA MŰSOR!

1. KÖDÖS UTAK

2. A SIVATAG RÉME

Mélyértelmű társadalmi dráma, fősz.: MICHELE MORGAN, JEAN GABIN

Izgalmas kalandfilm, fősz.: GENE AUTRY, SMILEY BURNETTE

Műsoron kívül legújabb FOX hangos híradó.

Miért süllyedt el a „Thetis“?

— Ha egy tengeralattjáró elsüllyed, annak kiemelése legtöbb esetben lehetetlen. Hatvan méter mélység a maximum, amelyet a buvár szervezete elbírt és ahol dolgozni tud. Itt is csak maximum egy negyed óráig tartózkodhatik. Mindenki emlékeztében él a „Thetis” szörnyű tragédiája, amely még a nyári hónapokban történt és amelyet

a legmodernebb eszközökkel is csak a napokban sikerült a mindössze 30 méternyi mélységből kiemelni.

Abban az időben sok feltevés volt a szerencsétlenség okára vonatkozólag. Voltak olyanok, akik azt mondták, hogy nyitva hagytak egy csapóajtót

és azon tódult be a víz. Mások hangoztatták, hogy a torpedót kilövő csövet hagyták nyitva.

Véleményem szerint a hajó személyzete valami megbocsáthatatlan könnyelműséget követett el. Nekimentek egy homokpadnak, vagy sziklának és menthetetlenül vége lett a víz alatt uszó csodavárnak. Csapóajtót nem hagyhattak nyitva, mert az képtelenség ott, ahol szakmérnökök vezénylik a hajót, a torpedót kilövő cső pedig kívülről-belülről hétszeresen elzárt, maga a hajó kis szakaszokra osztott, úgy, hogy aki egyik szakaszból a másikba megy, légmentesen bezárja maga mögött az ajtót...

Élénk visszhangja van a kolozsvári kereskedelmi alkalmazottak kollektívszerződési mozgalmának

A munkaügyi felügyelőségen november 7-én folgladjak a tárgyalásokkal

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A kolozsvári kereskedelmi alkalmazottak kollektív szerződése megkötésére irányuló mozgalom kedvezően halad előre. Mint megtudtuk, az alkalmazottak mozgalmukat bejelentették a munkaügyi vezérfelügyelőségnek, amely szakmánként hívja össze a feleket a felmerült vitás kérdések összhangbahoatalára. Eddig a nődivat-, textil- és posztó-, valamint vas- és festékszarmában folytatott le Tarnoveanu Bazil munkaügyi felügyelő tárgyalását. Döntés azonban még nem történt, mert a főnökök halasztást kértek, amíg állapontjukat egymás között összeegyeztetik.

A közvetítési tárgyalások tegnap folytatódtek a munkaügyi felügyelő közbenjöttével. Ezúttal a cipő-, majd a férfidivat-szakmában alkalmazottak ügyét vette elő a munkaügyi felügyelő. A cipőkereskedők részéről 11 cég képviseltette magát a tárgyaláson, míg két cég távollétével tüntetett. Az alkalmazottak részéről jelen voltak Bene Sándor, Mozzó József, Tokajer Herman, Pál Sándor, Schwartz Elemer, Reisman Farkas és Turi Sándor, míg a magántisztviselő cég képviselő-

tében Kandel Ignác főtitkár jelent meg a tárgyaláson. A főnökök képviselői a tárgyalás elején kérték, hogy a kérdés érdemi tárgyalására későbbi időben tüzzenek ki hatánapot, mivel az alkalmazottak követeléseit teljesítése tekintetében még nincs egyhangú vélemény a cégek között. Tarnoveanu Bazil munkaügyi felügyelő elfogadta az előterjesztést és a tárgyalást november 7-ére tűzte ki. Hangsúlyozta azonban, hogy további halasztást nem engedélyez. Az ügyet hamarosan megoldáshoz kell juttatni. A férfidivat-szakmában alkalmazottak ügvének tárgyalásán négy cég képviseltette magát, négy hiányzott. Itt az alkalmazottakat Budai Árpád és Márton László, valamint Kandel Ignác céhtitkár képviselték. A tárgyalást a főnökök kérésére itt is elhalasztották november 7-ére.

A kolozsvári kereskedelmi alkalmazottak mozgalma egyébként széles körben keltett visszhangot. Eddig Marosvásárhely, Temesvár, Iasi és Chisinau kereskedelmi alkalmazottai kérték felvilágosítást a mozgalommal kapcsolatban és kérték, küldjék el a Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Céhe által elkészített kollektívszerződés-tervezetet, mert annak alapján akarják mozgalmukat megindítani.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ÁRAINK: Szavanként 2 lej, vastagabb betűkkel 3 és 4 lej, első szó 3 lej. Állást keresőknek első szó 2 lej, többi 1 lej. Jelíró és címmelküli hirdetések kezelési díja 5 lej. Csak portózott jelíró leveleket továbbítunk és csak válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes befizetése mellett veszünk fel. Támpéldányt nem adunk. Hivatalos órá reggel 8-tól este 7-ig. Hirdetéseket aznapra megjelenésre csak délelőtti 10 óráig veszünk fel.

VILLANYONDOLÁSI külföldi módszerrel és szerekkel. Csak párolva és nem kiszáritva. 14 perc alatt előállítva, a haj fényt és hullámot kap. Nyolc havi garancia. Már csak 150 lejtől. Reg. Ferdinand 30. Hölgyfodrászsalon. (2919)

ADÁS-VÉTEL

ARANYFOGAKAT, ékszereket, briliáns és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyvecskére kiszolgálók Rosner ékszerész Cluj, Cal. Regele Ferdinand 114. (T2683)

INGYEN nem, de hihetetlenül olcsón vásárolhat finom férfiruha és kabát szöveteket, készíethetneműt, kötöttáruat, maradékokat Finkelsteinnál. Str. Stroescu 3. udvarban, Urania mozi háttamögött. (2879)

SCHIMBASLOVAK Háraknát kaphatók. Str. Băii Someseni, Telefon: 36-23. (2935)

OSKARUHKÁKÉRT legtöbbet fizetek. Str. Memorandului 4. Grósz. (6801)

BIZTOS PÉNZMEGTAKARITÁS

Ha szövet, vászon, damaszt, diffin, de-jalin és más textil áru szükségletét nálam szerzi be. Cal. Reg. Ferdinand 75., udvarban. Apart. 2.

SZILSZKIN női bunda, 1 kis 8-9 éves leányka fehér szilbunda eladó. Calea Regele Ferdinand 30. hölgyfodrászat. (6731)

ZÖLD szövetruha, hosszúujjú 400 lejért szoknyák, kabátok, 38-as cipők eladók. Jakab, P. Carolina 1. (2942)

OSKARUHKÁKAT, férfi, női télikabátokat veszek, nagy választékban eladók Grünfeld, Str. Reg. Maria 14. (6955)

VARRÓGÉP alsórészt keresek megvételre. Weisz, Cal. Marechal Foch 81. sz. (6977)

ELADÓ olcsón fehér hálószoba. Piața Mihai Viteazul 6. II. em. ajtó 6. (6980)

NŐI télikabát, fekete prémezett, közep-termetre eladó. Cim: Str. Grigorescu 55. Molnár. (6981)

ELADÓ jókarban levő amerikai íróasztal és iratszekrény. Érdeklődni Gólya-áruházban. (6982)

OLCSÓN eladó 1 pár si, bélyeggyűjtemény, 1 hegedű. Bagamérinél, Str. Lazar 10. szám. (6984)

NAGYBÁNYAI falkörte megérkezett kisebb-nagyobb tételben kapható. Strada Carpaților 4-a. (6985)

ELADÓ rádió 3 plusz 1 „Orion” 3000-ért. Str. Donat 34. (6986)

ELADÓ: egy gyermekágy, egy női fekete kabát, egy teljesen új perzsagallér, fehér estélyi ruha és ezüst cipő. Str. Vasile Alexandri 10. (6990)

KISEBB klub részére használt, de jó állapotban levő asztalokat, székeket és nagyobb könyvszekrényt megvételre keresünk. „Klub” jelíróre a kiadóba. (6991)

KÜLÖNBÖZŐ butorok, lámpák, fogasok, könyvszekrény, íróasztal sürgősen eladók. Str. N. Jorga 12. földszint. (6992)

ÉKSZERMEZMÉRLEGEK eladók. Cluj, Str. Miron Costin 28. Szakács. (6994)

ELADÓ gyöke primakviteháló, ebédli, kombinált dolgok a legolcsóbban. Str. Moldovei 17. műasztalosnál. (6998)

FÜSZERÜZLETI berendezés és két mérleg költözködés miatt sürgősen eladó. Calea Motilor 59 sz. alatt. (7000)

NŐI pézsmabunda, alig használt, jutányosan eladó. Str. Andrei Muresan 31. (7003)

BUTOROKAT nagy választékban veszek és eladok. Bizományt, beraktározást vállalok. Str. Gen. Poetas 15. (7004)

MODERN dió teleháló eladó. C. Marechal Foch 31. asztalosműhely. (7011)

ELADÓ 17 éves fiúnak télikabát, sötét kék ruha, egy női selyem ruha. Cal. Reg. Ferdinand 56-58, II. em. balra. (7012)

RÁDIÓT vennék, női vagy férfi szabó munka ellenében, érdeklődni Weisz szabóüzlet, Stefan cel Mare 7. (7013)

A „Mégis szép az élet” sikere

Siklóssy Pál legújabb operettjének, a Mégis szép az élet című ujdonság nagy sikert aratott. Erdeme ez elsősorban a kitünő egészséges szövegnek, a nagyszerű, fülbemászó zenének, nagyszerű rendezésnek, gazdag kiállításnak és nem utolsósorban a szereplőknek, akik kivétel nélkül valamennyien tudásuk legjavát adták a pergő, jóked-

vű, gördülékeny előadáshoz. Ez az az operett, amely arra készült, hogy két és félórán át maradék nélkül szórakoztasson, s ezt a célját az előadásokon elhangzó hatalmas tapsokból, függöny elé való kihívásokról ítélve, könnyedén el is éri.

Ezen a héten minden este a Mégis szép az élet van műsoron.

KÁPOSZTA gyalulógép használatra kapható. Str. Maloasa 4. (Astoria mellett.) Zeiler bádogos. (7016)

Szép női és gyermekcipőket a legolcsóbban csak a

„POPULAR”-ban

vásárolhat.

Calea Regele Ferd. No. 10. Az udvarban.

ELADÓ egy centrifugal pumpa és két villanymotor. Str. Closca 8. telefon 30-44. (6661)

ELHELYEZNEK kevés használat ellenében, esetleg pénzért ebédli, háló és mosdó lakásba. Tökés. Str. Kogălniceanu 8. (7021)

ÁLLÁST KERES MAGÁNOS volt kerskedő hozzáillő állást keres. „Becsületes” jelíróre kérem a kiadóba. (6999)

GYERMEKTELEN házaspár házmesteri állást keres. Cim a kiadóban. (7001)

HÁZHOZ megyek olcsón varrni angol és francia ruhákat. Cal. Victoriei 25. ajtó 2. (7007)

ÁLLÁST KAPHAT

HÖLGYFODRÁSZT keresek mesterkönyvet „Nő, vagy férfi” jelíróre a kiadóba kérek. (6983)

CIPÉSZEGÉDET keresek. Str. Reg. Maria 37. (6966)

TAKARITÓNÓT azonnalra felvesz Nagyné. Cal. Regele Ferdinand 10. (6975)

HÁZMESTER kerestetik az Építőmunkás Otthonhoz, feltételek megtudhatók minden este 5-7 óra között. Str. Văii 1. Előköszné. (6979)

ÖNÁLLÓAN dolgozó leköszítőnő, ugyanott kifizető kerestetik azonnalra. Bixenspanner szőrmesalon. Cal. Regele Ferdinand 3. (6988)

MINDENEN jólfőző szakácsné kétszemélyes háztartáshoz felvétetik. Réger. P. Mihai Viteazul 7. (6993)

ANGOL munkást, nőt és férfit keres Rosenfeld Salon, C. Reg. Ferdinand 14. (6995)

ÜGYES, tiszta, becsületes bejárónét, ki szépen mos, felveszek. Str. Bob 13, I. 3. (6996)

ALKALMAZÁST kap fiatal fodrászsegéd, Mayer, Str. Marasesti 9-a. (7002)

KIFUTÓFIUT felvesz műköszörüs, P. Mihai Viteazul 17. (7010)

KISZOLGÁLÓ kisasszony cukrászdába felvétetik. Piața Stefan cel Mare 2. (7019)

MUNKANÉLKÜLI leányok jelentkezhetnek azonnalra papírragasztásra állandó munkára. Str. Basarabia 6. (7018)

BORBÉLYSEGÉDET jó munkást állandó vagy kisegítésre felveszek. Schuller. Str. Matia. (7015)

KOVÁCSSEGÉD felvétetik azonnal. C. Marechal Foch 96. (7071)

PARKETTHEZ értő férfiszolga felvétetik. Palais de Danse. Str. Masaryk 39. (2943)

SZOBALÁNY kerestetik kétszemélyes családhoz. Gaál Györgyné, Mociu, jud. Cluj. (6829)

KÜLÖNFÉLÉK

ANGOL tanárt keresek vidékre, 10-15 tanítvány biztosítva. Jelentkezni: Dr. Ornstein, telefon 22-76. (6976)

ELVESZETT Str. Aventuriosan két kombiné, megtalálójára jutalom ellenében adja le Str. Calvin 7. ajtó 3. (7005)

ELVESZETT Maresal Foch uccában Nagy vendéglő előtt szürke antilop jobb keztyű. Megtalálójára kiadódhivatalban 100 lej jutalomban részesül. (7009)

CLUJON forgalmas uccában bevezetett üzlethez pénzes társat keresek. Megkereséseket „Társ” jelíróre a kiadóba. (6978)

ELVESZETT egy fehér disznó, megtalálójára jutalomban részesül. Str. Sobarior 7. (7020)

OKTATÁS KÖNYVELESI TANFOLYAM Falk Dezsőnél. Calea Regele Ferdinand No. 34. (8456)

SZABÁSZATI kurzus a Löwy szalonban, Str. Bob 13. (6997)

NÉMET nyelvet biztos sikerrel, akadémiai és egyetemi anyagot is tanít. Csoportos tanításra előjegyzéseket felvesz. Székelyné, Str. Cuza Vodă 5. (Iparkamarai épület III. em. 19. ajtó. díjtalan lifthasználat.) (8454)

FRANCIA, román fordítást, levelezést és a legújabb módszerekkel (Berlitz, Duden, Schidloff) magánórát, beszélgetést és vizsgára való előkészítést vállal pedagógiai gyakorlattal rendelkező diplomás tanár. Cim a kiadóban. (T1775)

HEGEDŰ tanítást vállalkozó adnék, ha szobatársat kapna 1-2 személyigényűt. Cim a kiadóban. (2940)

TEXTILSZÖVÉS (sál, ruhaanyag, szőnyeg) tanítást megkezdtem. Cim: Bodi Mária kalapszalón. Str. Memorandului. (6983)

KÖZÉPISKOLÁS tanítványokat matematikából és összes tantárgyakból előkészítő főiskolai hallgató. Cim: Bildhauer, Str. Rudeanu 1. Telefon: 37-49. (6987)

VÉRTES LILLY

angol és francia női divatszalonját át-helyezte

Sora-palotába

KIADÓ LAKÁS

KIADÓ egy butorozott szoba. Str. Reg. Carol II. 7. szám. Érdeklődni a házmesternél. (6885)

KETTŐ- és háromszobás összkomfortos modern kertes villalakás Strada Gelu 3. azonnal kiadó. Érdeklődés Str. Sincai 8. III 9 Ugyanitt azonnal átadó központi fűtéses garzon lakás. (6943)

KÉT szoba, hallos, komfortos villalakás kiadó november elsejére. Str. Elisabeta közelében, Str. Gruia 10. (6942)

KIADÓ azonnalra 3 szobás, különálló villa. Értekezni Str. Grigorescu 71., délelőtt 9-11, délután 2-5-ig. (6869)

KÉTSZOBÁS, fürdőszobás, parkettes komfortos lakás azonnal kiadó. Str. Căli Feratá 7. szám. (6974)

KIADÓ 2 szoba, konyha, elő- és fürdőszoba, továbbá 2 fűthető betonozott raktárhelyiség november 20-ra. Strada Closca 1. szám. (6972)

KIADÓ a Reg. Ferdinandon 4 szobás komfortos lakás, 2 előszobával, beköltözhető azonnal, havi 3500 lejért május elsejéig van szerződés, azontul megújítható. Cim a kiadóban. (7008)

BUTOROZOTT szoba kiadó. Str. Iuliu Maniu 2, II. em. 7. (7014)

Mozi

SELECT MOZGÓ: Élni akarok (Judith). Az évad egyik legkövetesebb filmalkotása. Fősz.: Bette Davis és Georg Brent. Műsoron kívül a legújabb FOX hirdó.

ROYAL MOZGÓ: Ma rendkívüli film-esemény. Egyed Zo-tán és Székely János nagysikerű színművének filmváltozata: Sziniiskola. Fősz.: Luise Rainer, Paulette Goddard és Allan Marchal. Számozott helyek. Telefon: 37-05. Előtte a legújabb METRO hirdó.

URANIA MOZGÓ: Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap rendkívüli kettős műsor. I. A sivatag réme. Kalandorfilm. Fősz.: Gene Autry, Smiley Burnette. — II. Ködös utak. Dráma, fősz. Michael Morgan, Jean Gabin. — Műsoron kívül a legújabb hangos Fox hirdó.

CAPITOL MOZGÓ: Premierfilm. Az ifjuság diadala. A 11 szovjetkörtársaság sportjátékának felvonulása és verse nye. A film előtt: Az U. R. S. S. hadseregének táncai, dalai és a legújabb Paramount világhíradó, a legaktuálisabb világeseményekkel.

RIO MOZGÓ: Ma 3, 6 és 9. Nagy kettős műsor: I. A rács nélküli börtön. Dráma. Fősz.: Annie Ducaux, Corrine Lu chaire és Roger Duchesne. II. Barnabe. Nevettető vigjáték. Fősz.: Ferdinand, partnerei: Claude May és Roland Toutain. III. Híradó.

A THALIA MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Csütörtök fél 9: Mégis szép az élet. (Rendes bérlet 8. szám.)

Péntek fél 9: Mégis szép az élet. (Harmadszor.)

Szombat d. u. 5: Igloi diákok (Olcsó hely árakkal.)

Este 9: Mégis szép az élet (Negyedszer.)

Vasárnap d. u. 3: Igloi diákok (Olcsó hely árakkal.)

Délután 6: Zsimberi Zsombori szépaszszony (21-edszer.)

Este 9: Mégis szép az élet (Ötödször.)

— **Halálos autógázolás a brassói országon.** Brassóból jelentik: A brassói országon halálos gépkocsigázolás történt. A Brassó 7. jelzésű luxusgépkocsi Vladeni felől jövet Brassóba igyekezve, elgázolta Scortea Maria és Simion Suzana asszonyokat. Az előbbi súlyos sérüléseket szenvedve a helyszínen meghalt, míg Simion Suzana jobb lábát törte, valamint súlyosabb természetű külső és belső sérüléseket szenvedett. A gázoló gépkocsi mindkét áldozatát felvette és brassói kórházba szállította. A megindított vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a két asszony a Brassóban megtartandó őszi vásárra igyekezett. A két asszony szabálytalanul haladt az országúton és amikor a fordulónál az utánuk jövő gépkocsi dudáját meghallották, megijedtek. Scortea Maria megfogta társnője kezét és ijedségében az ellenkező irányba rántotta úgy, hogy mindketten az autó kerekai alá kerültek. A sofőrnek már ideje sem volt fékezni és a szerencsétlenséget megakadályozni. A rendőrség az ügyet áttette a brassói ügyészséghez, amely a halálos gázolás ügyében folytatja a vizsgálatot.

— **Nagy károkat okozott a vihar Prahovamegyében is.** Ploestiből jelentik: Az utóbbi napokban a Prahovavölgyében is súlyos károkat okozott a hatalmas vihar és esőszél. A Teleajen folyó kilépett medréből és az állami erdőség tulajdonát képező fátelpről 500 köbméter fát sodort el, amelynek értéke 155.000 lej, a Gheorghe Dobre tulajdonát képező fűrészgyár telepéről pedig 300 köbméter deszkaanyagot sodort el az ár 100.000 lej értékben. Az esőzések és a szélvihar a megye több községében is hatalmas károkat okoztak.

— **Meghalt egy lengyel menekült a vonaton.** Pitestiből jelentik: Costesti és Suseni állomások között az 1523. számú motorvonat II. osztályú kocsiában holtan találtak egy férfit. Az állomás rendőrség átkutatta a zsebeit, megállapította, hogy a halott Kietzetki Sertzi, 1910 évben Lembergben született menekült lengyel vegyész-mérnök. A holttestet beszállították a pitestii bonctani intézetbe, ahol megállapították, hogy a fiatal mérnök szívizélhűdés következtében hunyt el. Temetésére a hatóságok megadták az engedélyt.

— **Japán szárnyas hódította el a tojához az világrekord csúcsát.** Tokióból jelenti a Rador: A japán kis-házialat tenyésztők egyesületének 42. számú fehér Leghorn szárnyasa megdöntötte a tojáshozam tekintetében a világrekordot. A szorgalmas szárnyas a folyó évi október 31-ig eltelt egy év alatt 365 tojást tojt. Az Okazaki állami farm másik három tyúkjára egy év alatt 364 tojást tojt egyenként.

— **A villanyáram szénné égette a vigyázatlan szerelőt.** Ploestiből jelentik: Serban Vasile 32 éves villanyszerelő halálos baleset érte. Egy épülő ház villanyvezetékeit szerelve az egyik drótot le akarta vezetni a pincébe. Közben vigyázatlanul hozzáért a magasszfűtő árammal telített vezetékhez, amely a szerencsétlen embert azonnal szénné égette.

— **Megfagyott a hidegtől és az éhségtől.** Temesvárról jelentik: A Ciuciu metropolita téren szolgálatot teljesítő rendőr egy idős férfi holttestére bukkant. A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a halott ember 65 éves és Blum Jánosnak hívták, akinek nem volt lakása. A boncolás során kiderült, hogy a szerencsétlen ember halálát a fagy és az éhség okozta.

Hirek

NAPTÁR. 1939. November 3. Péntek.
Róm. kat.: Hubert. Prot.: Győző.
Ort.: Sf. Mart. Acheptima. Izr.: 21
Marchesvan.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félévre 280, negyedévre
150, egy hónapra 50 lej.

JOESTÉT!

NÉVTELEN LEVÉL

Kiss délből hazamegy és a feleségét sirva találja.

— Mi az? — kérdi meglepődve.

— Képzeld — zokogja Kissné — egy névtelen levelet kaptál és az áll benne, hogy rossz háziaszony vagyok, a lakásom piszkos, az ételeim ehetetlenek, a hangom rikácsoló s a modorom pedig rettenetes. Mit gondolsz, ki írhatta ezt a levelet?

Kiss gondolkozik egy kicsit, aztán így szól:

— Mindenesetre olyasvalaki, aki bejáratos hozzánk...

BIZTOSÍTÉK

— Nos, mit mondott a jósnő?

— Oh, azt mondotta, hogy nagy szerencse fog élni, mielőtt meghalok s ha az nem teljesül, visszafizeti a pénzt...

— Ügyeletes gyógyszerárak. Folyó év október 28., szombaton reggeltől november 4., szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Lukács utóda, Memo randuluit-ut; dr. Olariu, Reg. Maria-uc; Minerva, Reg. Ferdinand-ut; Dr.

— Dr. Popa Radu nőgyógyász folytatja rendeléseit Piața Carolina 3. sz. alatt délután 3—6 óra között.

— ÉRTESÍTÉS! Kepl István műépítész tervezői irodáját áthelyezte Strada Neagră 3 szám alá. Bejárat Strada Victor Babes 27. szám mellett. Telefon: 24-88.

— Az Erdélyi Kárpát Egyesület központi turista szakosztálya november hó 3-én autós és gyalogos kirándulásokat rendez. Jelenkezni november 3-ig péntek este 8 óráig lehet hivatalos órák alatt (11—14 és 18—20 óra között) az egyesület Strada Memorandului 2. szám, I. emelet 23. ajtó alatti helyiségében. Vendégeket mindkét kirándulásra szívesen lát a vezetőség.

— Értésítés. Értésitem a n. é. közönséget, hogy a mai nappal tánciskolámat Str. Catedraliei 7. (Vas- és Fém-munkás Otthon díszterem) helyeztem át. Ugy ma, mint minden csütörtök és vasárnap d. u. és este összegyűjtő korszor-est. Wieder Olga táncanár.

— A tengerbe sodorta a vihar ereje a 15 éves fiút a hajó fedélzetéről. Constantából jelenti a Rador: A tenger hullámai 15 év körüli fiúgyermek holttestét sodorták partra. Megállapítást nyert, hogy a 800 török emigráns szállító hajóról eshetett le a szerencsétlen gyermek, akit valószínűleg a vihar ereje sodort le a fedélzetről.

— A katonai előkészítő parancsnokság közleménye. A kolozsvári katonai előkészítő parancsnokság az alábbi hirdetmény közlésére kérte fel lapunkat: Ezután hozzuk tudomására a cluji katonai előkészítés alatt álló ifjaknak, hogy az előkészítő gyakorlatok a teológus ifjak részére november 3-án, pénteken, a diákok és iskolások részére szombaton, míg a városi ifjak részére vasárnap reggel kezdődnek meg. Ez alkalommal a katonai előkészítő Parancsnokság ismételt felhívja egy a szülők, mint a munkaadók figyelmét, hogy gondjuk legyen arra, hogy a felügyeletük alatt levő ifjak pontosan és rendszeren látogassák a gyakorlatokat, ellenkező esetben a katonai előkészítő törvény 62—64. sz. paragrafusa értelmében szigorú büntetésnek teszik ki magukat.

— Rendkívüli közgyűlést tartanak a kolozsvári építőmunkások. A kolozsvári építőipari munkások november 3-án, pénteken délután 6 órakor a Str. Văii 1. szám alatt levő otthonukban rendkívüli szakmai közgyűlést tartanak.

Tanulságok a Tass orosz és a Reuter angol sajtóirodák táviratváltásából

(BUCUREȘTI.) Abból a táviratváltásból, amely a londoni Reuter távirati iroda és a Tass orosz sajtóiroda között lefolyt, újlag megállapítható, hogy Románia szilárd és a nemzeti méltóságához illő politikája, amellyel megerősítette kapcsolatait a szomszédos államokkal és a többi olyan nemzetekkel, amelyeket ugyanezek az irányelvek vezérnek, — a határon túl is rendkívül rokonszenves és szívmellátható benyomást keltett.

A román nép magatartását a nemzetközi eseményekkel kapcsolatban ismételt és véglegesen leszögezték az illetékes politikai tényezők és ezt a magatartást a legszigorúbb és leglojalisabb semlegességben állapították meg, leszögezve egyben azt is, hogy Románia szent elhatározással védi meg — ha provokálják — területi és szellemi javait, amelyeket annyi áldozattal szerzett meg és történelmi jogai alapján nemzeti vagyoniállományának tekint. Az a táviratváltás, amely az említett két sajtóiroda között lefolyt, bizonyítja, az egész közvélemény előtt, hogy Románia a legigazságosabb politikai uton halad, őszinte a szomszédállamokkal és a többi olyan népekkel szemben, amelyek tiszteletben tartják a természetszerű jogokat és a fejlődés, haladás törvényét.

Milyen két táviratot váltott egymással az említett két sajtóiroda? Ime:

A Tass orosz távirati iroda október 27-én a Reuter angol sajtóirodától táviratot kapott a következő tartalommal:

„Koppenhágai jelentés szerint az orosz csapatok tegnap este bevonultak Besszarabiába. Kérjük megerősítését, vagy megcáfolását ennek a hírnék. Reuter”

A Tass iroda a következőket válaszolta:

„Az a közlés, amelyet Önök Koppenhágából kap-

tak, nem egyéb, mint egyszerű kitalálás és cinikus provokálás. Kérjük közöljék azonnal, milyen forrásból kaptak ezt a hírt. Tass”

Ime a Reuter iroda választávirata:

„A jelentés, amelyet közöltünk, Koppenhágából érkezett, oda pedig Amsterdamból. Reuter”

Vajon mi az első következtetés ezekből a fentközölt táviratokból? Az, hogy a Szovjetunió és Románia között a kapcsolat szívélyes és a kölcsönös tiszteltettség alapuló és ha ez a viszony nem volna olyan, mint amilyen, úgy a Tass távirati iroda nem sietett volna olyan drasztikus cáfolattal megdönteni ezt a képzeletbeli koholmányt.

A másik következtetés, amelyet levonhatunk a táviratváltásból az a csodálatos lelkiismeretesség, amellyel a távirati irodák tájékoztatni kívánják a világ közvéleményét a nemzetközi politikai életéről, gondosan ellenőrizve a felelősség mély átérzésével azokat a híreket, amelyeket kapnak, mielőtt azokat az egész világ tudomására hoznák.

Mindenesetre — bármennyire is szomorú volna, hogy megkeressük és nyomozzuk azokat az igazi felelőtlenségeket, akik alaptalan jelentésekkel meglepetésszerűleg visszaadnak a távirati irodák jóhiszeműségével — de amely kísérletük mint az adott eset is bizonyítja, nem sikerült — hangsúlyozzuk, hogy az adott esetben az a döntő és a nyomatékos, hogy a Tass iroda hevesen megcáfolta a hallucináció légkörébe tartozó cinikus állítást és éppen ez a gyors és határozott cáfolat bizonyítja azt, — ha ugyan erre a bizonyítékra egyáltalán még szükség volt — hogy Románia és a Szovjetunió között a együttműködési kapcsolat megrendíthetetlen annak értelmében, hogy Európának ebben a részében fentartsák a békét és a civilizációt.

Gyermekek a gyermekekért

Hívó hang hallaszott s a férfiak felkerekedtek az íróasztalok mellől, ott hagyták az üzemek zakatoló gépeit s a szántásra váró őszi tarlót. Szóltak a kötelesség s a városok megteltek bórondós, átalvetős összpontosítottakkal. A család otthonmaradt, ahol lehet pótolja a bevonultak munkáját s reménykedőn számolja a napokat a férj, apa vagy fiu visszatéréséig.

Bizalommal vár a család s az időt csak az aggodalom az eltávozott egész-ségéért, kényelméért teszi nehezzé.

Általánosságban. De van az összpontosítottak között olyan is, aki nem volt valamely vállalat tagja. Nem volt üzlete, vagy kis földcskéje, melynek munkáját a hozzátartozók, ha jól-rosszul, de elláthatják. Kisiparosok vagy a napszámosok, ha bevonulnak, a család azonnal kényér nélkül marad. Ezeknek nem volt jól felszerelt élel-kamrájuk, amelyből táplálkozhatná-nak, míg az apa hazatér. Itt reggel felsír a gyermek: anyám, éhes vagyok s az anya nem felelheti derűs mosollyal: itt van lelkem a kávé, egyél! Üres a kenyereskosár s a pék beszün-tette a további hitelt.

Gond költözött a szegényes otthonokba, de a külvárosi asszonyok paná-sza, gyermekeik sirása nem volt med-dő. Nem ültek otthon ölbetett kézzel, keresték a módot, hogyan segíthetné-nek önmagukon. S a „Munkás Athe-neum” kulturszervezet női szakosztálya rendezésében a „Romániai Vöröskereszt Egyesület” hathatós támogatásá-val gyermekelődásra készülnek. E hó 5-én, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a Davila színházban az Iris- és Felek-telepi gyermekek színelőadása. Szín-darab, kis jelenet, szavalókörös, egyéni szavaltok, énekszámok, külön-féle nemzeti táncok szerepelnek mű-soron s az előadók egytől-egyig gyer-mekek. Gyermekek segít a gyermekek, gyermekek mutatónya fogja kényér-hez juttatni a szűkölködőket.

Külvárosi gyermekek mutatják be vasárnap rátermettségüket a színpa-don s aki az elmúlt években rendezt-népi előadások alkalmával tapasztal-hatta a szegényebb néprétegek mélyén rejtőzködő művészi képességeket, ez-uttal sem fog csalódni. Apró ember-kékben csilán meg a tehetség fénye, gyermekek képessége ébreszti fel ben-nünk a segítő szándékot: mennyit ke-lene tegyünk értük, mert érdemes volna.

Vasárnap délelőtt a színház nézőtere gyermekekkel fog megtelni. Kívonul az iskolák apró népe, hogy társaikban gyönyörködve segítséget nyújtsanak. A „Munkás Atheneum” asszonyai-nak munkássága támogatásra talált a Vöröskereszt Egyesületnél, sőt a város vezetősége is felfigyelt rá és rokon-szenvel kiséri működésüket. Most a közönségben van a sor, hogy megjelen-sével bizonyítsa, mennyire érdekli a küzködő asszonyok sorsa, gyermekeik-nek önmagán segítő, művészi bemá-talkozása.

Az elmúlt hónapban ötszázalékkal drágult az élet Kolozsváron

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A kolozsvári munkaügyi vezérfelügyelőség minden hónapban ellenőrzi a piaci árak alakulását és ennek alapján elkészíti az ártáblázatot, amelyet hivatalosan árindexnek neveznek. Az árindex a város közgazdasági életében nagy szerepet játszik, mert ennek alapján mérlegetlik a munkások, tisztviselők fizetéseit, de nagy szerepe van abban is, hogy abból pontosan meg lehet állapítani: mennyivel drágult, vagy olcsóbbodott az élet. Sajnos, az utóbbi időben az árindex csak az élet drágulását mutatja. Ezt igazolja a munkaügyi vezérfelügyelőség októberi ártáblázata is. Amíg ugyanis a szeptemberi ártáblázat 1,658,05 pontot mutat, addig az októberi kimutatás 1,699,80 pontot tüntet fel. Ezek szerint tehát a megélhetés egyetlen hónap alatt öt százalékkal drágult Kolozsváron.

BUNDÁK SZÓRMEK

gallérok átalakítása a legújanyosabbban, legújabb modellek szerint

dus választékban BIXENSPANNER SZÖRMESZALON, Reg. Ferdinand 3. udvarban.

— KÉSZÜL AZ ÜGYVÉDI KAMARÁK ÉS AZ ÜGYVÉDSZÖVETSÉG ÚJ TÖRVÉNYE. Bukarestből jelenti a Rador: Pénteken ülést tart az a bizottság, amely a Romániai Ügyvédszövetség új szervezeti törvényét dolgozza ki. Az ülésen Iamandi Victor igazságügyminiszter ismertetni fogja azokat az alapelveket, amelyek szerint az új ügyvédi kamarát kívánja megszervezni. Az új törvény biztosítja a román elem érvényesülését az ügyvédi kamarákban és egyben tiszteletben tartja a szerzett jogokat. Az új törvény megfelelő könynyítéseket fog biztosítani az új ügyvédnemzedék számára.

— Eltemették Mitilincu volt meghatalmazott minisztert. Bukarestből jelenti a Rador: A Bellu-temetőben tegnap hantolták el S. Mitilincu volt meghatalmazott minisztert, aki több fővárosban töltött be követi tisztséget. A gyászszertartáson jelen voltak: Gafencu külügyminiszter és neje, Armand Calinescu övegye, Dombrovski tábornok főpolgármester és számos más előkelőség.

— Egy érdemes pincérmunkás halála. Érdemes pincérmunkás távozott el az élők sorából. Dallos József, a kolozsvári szervezett munkásság mozgalmában mindig nagy szerepet játszott. Néhány évvel ezelőtt tüdőbajt kapott és most 51 éves korában elragadta a halál. Temetése csütörtökön délután lesz. A város munkássága testületileg képviselteti magát a végtisztességszertartáson.

— Hölgyem. Ha meg akarja őrizni szép és üde arcát, keresse fel a „Illa” cosmeticát, Str. Samuil Micu 2. Fogókurát és helyi fogyasztások parafin-fürdővel és villany masszázssal Szemölcsöt, májfoltot, pattanást garancia mellett kikezelek. Tanítványképzés. Rendelési órák: reggel 10—1, délután 4—8.

— Gyakorlati francia nyelvtanfolyam a kolozsvári egyetemen. A kolozsvári egyetemen a Ronsard-kör minden évben gyakorlati tanfolyamot rendez a francia nyelvből. Ebben az évben a tanfolyamot az irodalmi fakultás II. számú termében tartják meg. A gyakorlati nyelvtanfolyamon, amelyet estként 7 órakor tartanak, minden kolozsvári lakos résztvehet, korra és társadalmi állásra való tekintet nélkül.

— AGYONLÖVÉSSEL BÜNTETNEK NÉMETORSZÁGBAN MINDEN ÁLLAMELLENES MAGATARTÁST. Berlinből jelenti a Rador: Bruno Witte berlini 53 éves munkást agyonlőtték, mert letartóztatásakor ellenállást tanúsított. A munkást azért akarták letartóztatni, mert munkástársait sztrájkra ösztönözte abban a hadiüzemben, amelyben dolgozott. Agyonlőtték Paul Pressert 37 éves visszaeső bűnöst is, aki azzal az ürüggyel, hogy tagja a titkos rendőrségnek, elment egy hadbavonult katona családjához és attól pénzt akart kizsarolni.

A nagyvezérkar 12. számú rendelete

(BUCURESTI.) (Rador.) A nagyvezérkar 12. számú rendeletében tudomására hozza mindazoknak, akik beírtak (concentrat) katonák részére csomagot akarnak küldeni, hogy azt az összes postahivatalok kötelesek felvenni és továbbítani, ha a szállítási díjat megfizették. A csomag nem tartalmazhat csak elsőrendű szükségleti cikket, mint például nehezen romlandó élelmiszert, ruha- és fehérneműt, cigarettát, dohányt stb. és a súlya nem haladhatja meg az 5 kilót.

November 12-én tartják meg Kolozsváron a NUF nagyszabású szervező gyűlését

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A Nemzeti Újjászülés Frontja szamosztartományi titkárságánál tegnap nagyfontosságú értekezletet tartottak a NUF vezetői. Az értekezleten a Kolozsváron november 12-én megartandó nagyszabású NUF szervező népgyűlés előkészítő módjait vitatták meg. Az értekezleten résztvettek dr. Victor Moldovan, a NUF vezértitkára, dr. Sofronia egyetemi tanár, Gherman mérnök, Ionescu egyetemi tanár és Leon Scridon, a NUF tartományi titkára is. A november 12-én Kolozsváron megtartandó nagyszabású NUF népgyűlésen résztvesznek a Szamosztartományhoz tartozó hét vármegye lakosságának képviselői is.

— **GYÁSZISTENTISZTELET ARMAND CALINESCU VOLT MINISZTERELNÖK LELKI ÜDVÉERT.** Bucarestből jelenti a Rador: Ma, Calinescu Armand volt miniszterelnök meggyilkolásának 40 napos fordulóján Curtea de Argeşben isentiszteletet tartottak a tragikusan elhunyt nagy román államférfi lelki üdvéért.

SZÜRKES-ZÖLDES AUTÓTAXI sofőrjénél (kis fekete bajusz) maradt egy piros köves 10 kis gyémántköves aranygyűrű. KÉREM a sofőrt, hogy a gyűrűt 1000 lej JUTALOM ellenében adja le a kiadóhivatalba, vagy „MEGTALÁLTAM” jellegűre írjon és abban tudassa címét velem.

— **Eltemették Mitileneu volt román külügyminisztert.** Bucarestből jelenti a Rador: Általános és mély részvétellel temették el a Belu temetőben az elhunyt Mitileneu Carol volt román külügyminisztert. A temetőben megjelent Gafencu külügyminiszter és felesége, Calinescu volt miniszterelnök özvegye, Dombrovski tábornok, Bucaresti főpolgármestere és még számos más előkelőség.

— **A FŐVÁROSI FŐISKOLAI HALLGATÓK EGYÜTTETÜEN CSATLAKOZTAK A DIÁKARCVRONALHOZ.** Bucarestből jelenti a Rador: A fővárosi egyetem különböző fakultásainak hallgatói és az összes főiskolák növendékei egyhangúlag és nagy lelkesedéssel csatlakoztak a Nemzeti Újjászülés Frontja kebelében létesített Diákarcvonalhoz.

— **A FORRÓ VIZZEL TELT ÜSTBE ZUHANT KÉT MUNKÁS.** Isából jelenti a Rador: Megdöbbentő szerencsétlenség történt tegnap a iasii vasúti téglagyárban. Patruiel Stefan és Bauman Károly munkások eddig még tisztázatlan körülmények között a munkahelyük közelében levő forró vízzel telt üstbe zuhantak. Mindkét munkást rendkívül súlyos állapotban kórházba szállították.

Nyíltér)

Feleségemtől, szül. Kiselstein Nina Rosalia, különváltan élek és érte semmi felelősséget nem vállalok.

Weisz Lázár

Creaca, județul Sălaj.

Cluj, 1939, november 2.

*) E rovatban közölték nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Ismet Inonu köztársasági elnök:

„Törökország rendithetetlenül hü marad barátaihoz és pontosan teljesíti vállalt kötelezettségét!”

(ANKARA.) (Rador.) Ismet Inonu köztársasági elnök tegnap délután 3 órakor nagyszabású beszédet mondott a nemzetgyűlés hatodik ülésén. A nagyszabású beszédet a rádió is közvetítette. A török köztársasági elnök többek között a következőket mondotta:

— A jelenlegi világesemények közepette, amelyek ebben az évben rohanva kergették egymást,

Törökország külpolitikája változatlanul az maradt, amelyet a kormány már több alkalommal ismertett

és amely politikát a nemzetgyűlés tagjai mindenkor helyeslőleg tudomásul vették. Az európai válság — amelynek különböző szakaszaiban nagy erőfeszítések nyílvánultak meg a béke fenntartása érdekében, annak ellenére, hogy időnként felcsillant a békés megoldások reménye — a legutóbbi időben súlyosbodott és a háború kitörésével a tragédia teljessé vált. Lehetetlen elhallgatnom rosszalásomat és azt a sajnáló érzésemet, amelyben a nemzetgyűlés valamennyi tagja valószínűleg osztozik velem, hogy ezek a tények bekövetkeztek. Ugy érzem, hogy szavaimmal az Önök őszinte érzésének is kifejezést adok. Az egész elmúlt idő alatt a török köztársaság kormánya úgy érezte, hogy

elemi kötelessége minden erőfeszítést megtenni a béke fenntartására és annak biztosítása érdekében.

Azok a nyilatkozatok, amelyeket a török kormány május 12-én Angliának, június 23-án pedig Franciaországnak tett, bizonyítják Törökországnak ezt a törekvését. Az az egyezmény, amelyet október 19-én kötöttünk meg és amelyet most az Önök jóváhagyása elé terjesztünk, szintén ezt a célt szolgálja.

anélkül, hogy az valamely bármely más állam ellen irányulna, miután ennek az egyezménynek nincsen semmi más célja, mint biztosítani Törökország biztonságát, a békét és a nemzetközi biztonságot legalább is azon a területen, amelyen mi befolyást gyakorolhatunk.

A béke megmentésének az eszméjét minden állam a maga berendezése, földrajzi fekvése és saját eszközei lehetőségei szerint szolgálhatja. Összintén és határozottan állíthatom, hogy Törökország a maga magatartásával a legmegfelelőbb és a leghatékonyabb módon védte a béke útjait.

Ezzel az egyezményrel kapcsolatosan azt a célt szolgáltuk, hogy megakadályozzuk a háború tragédiájának áttérjedését Európának erre a részére is.

Ez az egyezmény csak akkor lép érvénybe, ha akadnának olyanok, akik lábbal mernék tiporni a mi törvényes jogainkat, törekvéseinket.

de ettől a lehetőségtől eltekintve Törökország szövetséges kapcsolatai és együttműködése továbbra is azt az eszmét kívánják szolgálni, amelyet már többször kifejezésre juttattunk és amelyek semmilyen sem kívánják érinteni Törökország rendes kapcsolatait a többi államokkal. Átérezve és tudatában teljes lelkiismeretességgel kötelességünknek és felelősségünknek.

őszinte szívvel arra törekszünk, hogy minél előbb megállítsuk a háborús tragédia további kibontakozását,

annak a háborúért, amely az emberiséget és egész nemzedékeket a súlyos szenvedések áldozataivá teszi.

A török nemzettel szemben a mi kötelességünk az, hogy ma és hol-

nap is mentessük Törökországot a háború lehetőségétől,

biztosítjuk biztonságunkat és elhárítsuk annak a lehetőségeit, hogy valaki is vállalt kötelezettségünk teljesítésében megakadályozzon.

Az orosz-török tárgyalásokkal kapcsolatosan a török köztársasági elnök a következőket mondotta:

— Mint ismeretes, Saracioglu török külügyminiszter három hétig tárgyalat Moszkvában, ahol a szovjet kormány vendége volt. Ezeknek a tárgyalásoknak az eredményeként

olyan megállapodás jött létre, amely a legszívélyesebb kapcsolatot teremtette meg régi baráti szomszédunkkal, a Szovjettal.

Ennek a célnak az érdekében magunk részéről minden őszinte törekvést kifejtettünk és meggyőződésünk, hogy adott pillanatban teljes mértékben el is érjük a kitűzött célt. Nem tudtuk azonban megteremteni annak az eredménynek a lehetőségét, amelyet olyan nagy érdeklődéssel vártak a másik oldalon és vártunk a saját magunk érdekében is. Ennek ellenére Önök is nagyon jól tudják, hogy

a Szovjet és Törökország között a kapcsolat a legszívélyesebb és a jelenlegi átmeneti időszak semmi esetre sem fogja károsan befolyásolni ezt a kapcsolatot. Miként a múltban, úgy most és a jövőben is a legőszintebben fogunk munkálkodni a török-orosz barátság megszilárdításán.

Beszéde végén a török köztársasági elnök a következőket mondotta:

— A legutóbbi nemzetközi eseményekkel kapcsolatosan sajtóközlemények jelentek meg, amelyek felvetették azt a kérdést:

vajjon megmarad-e Törökország eddigi semleges álláspontja mellette?

E kérdéssel szemben fényes módon nyilvánult meg a török nép jellegzetes vonása:

Törökország rendithetetlenül hü marad barátaihoz és pontosan teljesíti vállalt kötelezettségeit.

Ez a két erény jellemzi a török kormány politikai irányvonalát is. A jövőben éppen úgy, mint eddig is, barátaink a mi részünkről nem várhatnak mást, mint jóindulatot és olyan magatartást és cselekedetet, amilyent irányunkban tanúsítanak.

Végül Ismet Inonu hangsúlyozta rendithetetlen bizalmát a török néppel és a török hadsereggel szemben, amely tudni fogja kötelességét abban az esetben, ha parancsot kap hazájának megvédésére.

(ANKARA.) (Rador.) A Stefani olasz távirati iroda jelentése szerint török politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak a köztársasági elnöknek a nemzetgyűlés előtt elmondott beszédének, amelyet olyannak minősítenek, mint amely lehetőséget biztosított a török-orosz tárgyalások folytatására.

JAPÁN FOLYTATJA TÁRGYALÁSÁIT AMERIKÁVAL ÉS ANGLIÁVAL

(TOKIÓ.) (Dunaposta.) A japán kormány elhatározta, hogy a középkelet kormány megalakítása után újólag megkezdje a tárgyalásokat Amerikával és Angliával a távolkeleti helyzet végleges rendezése érdekében.

NEM TÖRTÉNT GYÖKERES VÁLTOZÁS...

(HELSINKI.) (Rador.) A finn miniszterelnökség mellett működő tájékoztató iroda a következő közleményt adta ki a sajtó részére: A finn kormány az elmúlt éjszaka egy órákor vette tudomásul Molotov külügyi népbiztos beszédét. Először úgy látták, hogy

a finn küldöttségnek vissza kell

térnie Helsinkibe,

hogy a kormánnyal az új helyzetet megvitassa. Ennek a véleménynek megfelelően a lapokat arról értesítették, hogy a küldöttség rendeletet kapott a Helsinkibe való visszatérésre.

Utóbb azonban megállapították, hogy a helyzetben nem történt olyan gyökeres változás, ami a tárgyalások megszakitását eredményezhetné

és így a finn kormány elhatározta, hogy a tárgyalásokat folytatja. A közlemény szerint a Molotov részéről hangoztatott követelések nem okoztak meglepetést.

A Havas ügynökség jelentése szerint a finn közvélemény a leghatározottabban ellenzi, hogy Finnország északi partvonalából akár egy talpalattnyi földet is átengedjenek a Szovjet részére tengeri támaszpontok létesítésének céljaira.

MIÉRT KELL FOKOZNIA AMERIKÁNAK TENGERSZETI HADEREJÉT?

(BOSTON.) (Rador.) Newyork polgármestere beszédet mondott, amelyben reményének adott kifejezést, hogy a képviselőház is hatalmas többséggel fogja megszavazni az amerikai semlegességi törvénynek a fegyverszállítási tilalom felfüggesztésére vonatkozó szakaszát. A szónok hangsúlyozta, hogy Amerikának fokoznia kell tengeri erejét, mert: „csak egyetlen tény biztosíthatja Amerika részére azt, hogy távolítsa magát a háborútól, ez a tény pedig az, ha Amerika olyan hatalmas tengerészeti haderővel rendelkezik, amelynek ereje mindenképpen arra kényszeríti, hogy ennek a tengeri haderőnek fennsőbbiségét elismerje”.

SVÉDORSZÁGOT NEM HIVTÁK MEG A MOSZKVAI TÁRGYALÁSOKRA

(HELSINKI.) (Dunaposta.) A „Daily Herald” azt jelentette, hogy a Szovjet meghívta Colantai asszonyt is a moszkvai finn-orosz tárgyalásokon való részvételre. Hivatalos svéd körökben semmit sem tudnak arról, mintha Svédország vagy annak valamelyik megbízottja meghívást kapott volna a szovjet kormány részéről.

— **Drágulni fog-e a növényolaj?**

Bucurestiből jelenti a Rador: A növényi olajak értékesítő hivatala a nagykereskedőknek 45—50 lejért szállítja a növényi olaj kilóját. Az olajgyárak jelenleg tárgyalásokat folytatnak a kormánnyal, hogy állapítsa meg véglegesen erre az évre a növényi olaj árát.

— **ÓRIÁSI KÁROKAT OKOZOTT A VIHAR CSIKMEGYÉBEN IS.**

Bucarestből jelenti a Rador: A belügyminisztériumba érkezett jelentések megdöbbentő képet nyújtanak a vihar csikmegei rombolásáról. A szélvihar nagy rombolást végzett különösen Tusnád fürdő környékén, ahol több, mint százezer köbméter fenyő- és tölgyfát döntött ki, több házfelelet tépett le és a város uccáin, valamint az országúton a forgalom az üstfetre dőlt fák miatt teljesen szünetelt. A forgalom helyreállításán most munkáscsoportok dolgoznak.

— **RENDŐRSÉGI HIREK.**

Tegnap este megjelent a kolozsvári központi rendőrségen Paul Nicolae kolozsvári, Caramidarilor-ucca 13. szám alatt lakó kertész, aki betöréssért feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen. A betörők tegnap délután 6 és 8 óra között, amíg a házbeliek a temetőben voltak, alkulccsal behatoltak a lakásba, ahonnan 2000 lej készpénzt és egy rendőrruhát vittek magukkal. — Rosenblatt Adolf P. Mihai Viteazul 4. szám alatt lakó kereskedő a szolgálatos rendőrtisztnél jelentést tett Hámos Kálmán ellen, akit állítólag tetten ért, amikor el akarta lopni 2500 lej értékű ruháját. — A bünygyi osztály most folytatja a nyomozást özvegy Borza Gergelyné feljelentése ügyében, akitől ismeretlen tettesek Paris-ucca 54. szám alatt lakásáról 4000 lej készpénzt, 3 darab arany és 3 darab ezüst pénzdarabot loptak el.

Nyomatott a **MAYER** könyvnyomda körforgóján.

SERV. CENZ. C. VI. A. — BUN DE IMPRIMAT